

Detaljplan för Stensholm 1:425 m.fl. Fagerslätt Östra, etapp 2

Huskvarna, Jönköpings kommun

Samrådsredgörelse

Hur samrådet har bedrivits

Stadsbyggnadsnämnden beslutade att skicka ut planförslaget på samråd under tiden 5 oktober till 17 november 2022. Samrådshandlingarna skickades till Länsstyrelsen, berörda förvaltningar och myndigheter samt berörda fastighetsägare.

Samrådet annonserades i lokaltidningen. Ett allmänt samrådsmöte i form av öppet hus hölls 18 oktober 2022 i Fagerslättsskolan. Handlingarna fanns tillgängliga i kommunens utställningslokal och på kommunens hemsida. Inom planområdet fanns skyltar med information om detaljplanen och information gick ut i kommunens sociala medier.

Inkomna yttranden

Vid samrådstidens slut har nedanstående skriftliga synpunkter/svar inkommit. Nedan finns förteckning av inkomna yttranden.

Statliga myndigheter och regionala organ

1. Länsstyrelsen	2022-11-17
2. Lantmäterimyndigheten	2022-11-17
3. Trafikverket	2022-11-18
4. Jönköpings Länstrafik	2022-10-13

Kommunala bolag, nämnder och förvaltningar

5. June Avfall	2022-10-14
6. Räddningstjänsten	2022-10-17
7. Tekniska nämnden	2022-11-15
8. Miljö- och hälsönämnden	2022-11-17
9. Socialnämnden	2022-11-16
10. Individ- och familjeomsorgsnämnden	2022-11-15
11. Äldrenämnden	2022-11-18
12. Kultur- och fritidsnämnden	2022-12-01

Ledningsägare och organisationer

13. Skanova	2022-10-06
14. Vattenfall	2022-10-27
15. Lantbrukarnas riksförbund	2022-11-17

Privatpersoner

16. [REDACTED]	2022-10-11
17. [REDACTED]	2022-10-18
18. [REDACTED]	2022-10-22
19. [REDACTED]	2022-10-31
20. [REDACTED]	2022-11-14
21. [REDACTED]	2022-11-16
22. [REDACTED]	2022-11-16
23. [REDACTED]	2022-11-17
24. [REDACTED]	2022-11-17
25. [REDACTED]	2022-11-17

26.		2022-11-17
27.		2022-11-17
28.		2022-11-17
29.		2022-11-17

Inkomna yttranden med kommentarer

Nedan redovisas inkomna yttranden i sin helhet tillsammans med stadsbyggnadskontorets kommentarer. Detta med undantag för yttrande 21 som på grund av dess omfattning delges som bilaga 1. De som inte haft någon erinran redovisas inte nedan.

1. Länsstyrelsen

Enligt 5 kap. 14 § plan- och bygglagen (2010:900, PBL) ska Länsstyrelsen under samrådet särskilt beakta överprövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL samt ge råd om tillämpningen av andra kapitlet och övrig tillämpning av bestämmelserna i plan- och bygglagen, om det behövs från allmän synpunkt.

Råd enligt 2 kap. PBL

Naturmiljö

Enligt naturinventeringen från 2014 finns det ett biotopskyddat dike i norra delen av planområdet som berörs av detaljplanen. Detta bör framgå av planbeskrivningen. Ska diket tas bort krävs dispens från Länsstyrelsen. I planhandlingarna framgår det att en del av den större åkerholmen kommer tas bort. Länsstyrelsen vill upplysa om att det även krävs dispens från biotopskyddet vid borttagande av delar av en åkerholme. Kommunen bör alltid planlägga så att biotopskyddade områden inte berörs. I de fall där detta inte går ska det framgå av planen varför det inte är möjligt att låta dem ligga kvar orörda.

Länsstyrelsen vill även påminna om att kommunen behöver söka och medges dispens från artskyddsförordningen för borttagande av grönvit nattviol innan planen antas.

Klimatanpassning, skyfall, dagvatten

Länsstyrelsen anser att samtliga projekt bör ta hänsyn till effekterna av ett förändrat klimat. Klimatförändringar i form av ökad och intensivare nederbörd samt höjda medeltemperaturer och värmeböljor medför konsekvenser för i stort sätt alla samhällssektorer och anpassningsåtgärder är därför nödvändiga. Bevarande samt tillförande av grön- och blåstruktur har dämpande effekter under varma dagar. Kommunen bör verka för att säkerställa bevarandet av grönstruktur inom planområdet samt komplettera detaljplanen med ett resonemang kring risk för höga temperaturer. Planbeskrivningen kan med fördel kompletteras med en beskrivning om hur dagvattenhanteringen har bedömts med hänsyn till ett 100-års regn samt vilken klimatfaktor som har använts.

Jordbruksmark

Länsstyrelsen anser att kommunens lokaliseringsprövning bör kunna utvecklas och i sammanhanget beskriva vilken geografisk avgränsning som tillämpats när det konstaterats att likvärdiga förutsättningar inte finns inom kommunen, samt vilka områden som har uteslutits inom kommunen. Jordbruksmark är en begränsad resurs med avgörande betydelse för att trygga livsmedelsförsörjningen och eftersom mängden jordbruksmark minskar behöver avvägningarna göras noggrant i varje enskilt fall.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens åsikt.

Kommentar

Planbeskrivningen har uppdaterats med information till fastighetsägaren att biotopskyddsdispens krävs och måste sökas hos länsstyrelsen innan planen kan antas vilket redan har kommunicerats i planarbetet men inte framgått av planbeskrivningen. Kommunen planerar att bibehålla den öppna dagvattenhanteringen för att det bidrar till biologiska värden och även estetiska mervärden i parken. Bebyggelsestrukturen i området har utformats med hänsyn till diket då det fortsatt kommer gå genom området. Viss anpassning av dikeslokalisering behöver dock ske och på tre ställen kommer vattnet ledas i ledning. Det framgår redan av planbeskrivningen att dispens kommer att sökas för borttagande av skyddsvärda arter inom området.

Sedan samrådet har en kompletterande beräkning genomförts av erforderlig fördröjning av dag- och skyfallsvatten från hela avrinningsområdet. Den visar att dimensionering av ledningar och fördröjningsåtgärder med kapacitet för fördröjning av vattnet finnas inom naturområdet som planläggs i detaljplanen och kommer inte medföra negativa konsekvenser för planerad ny bebyggelse eller befintlig bebyggelse nedan planområdet. Klimatfaktor 1,25 har använts vid beräkningar för normala flöden och klimatfaktor 1,4 används vid beräkningar av skyfallsvatten vilket lagts till i planbeskrivningen.

Kommunens ställningstagande att ianspråkta jordbruksmarken utgår ifrån godkännande av planprogram för området som i sin tur är framtaget i linje med kommunens översiktsplan. I översiktsplanen görs den övergripande avvägningen mellan olika markanvändningsintressen inom kommunen och redovisar lämpliga exploateringsområden. Den sammanvägda bedömningen är att bostadsintresset prioriteras för att möta behovet av nya bostäder i kommunen, öka förutsättningarna för kollektivtrafik och att samtliga kommundelar ska ha möjlighet att utvecklas. Den övergripande principen är att utveckla staden i direkt anslutning till befintlig bebyggelse för ett resurseffektivt markutnyttjande och på så sätt undvika stadsutglesning.

2. Lantmäterimyndigheten

I planförslaget har allmän plats lagts ut i direkt anslutning till fastighetsgränserna mot Stensholm 1:454 och Hakarp 1:2. Läget för dessa fastighetsgränser har osäkert läge. Detaljplanen påverkas inte om gränserna visar sig ha ett annat läge. Risken med att planlägga utan att veta en gräns rätta läge är att, i det här fallet, del av den allmänna platsen ligger på angränsande fastighet. Lantmäterimyndigheten föreslår att gränsernas läge utreds. Det gäller även fastighetsgränsen inom planområdet.

Kommentar

I enlighet med synpunkten pågår bestämning av berörda gränser för att säkerställa att plangränser och fastighetsgränser sammanfaller. Om det visar sig att justering krävs kommer det ske till antagande av detaljplanen.

3. Trafikverket

Planområdet berör inte direkt statlig anläggning, kommunen har efter övertagande av väg blivit den aktör som till övervägande del påverkas av etableringen av nya bostäder. Trafikverket har inget att erinra mot planförslaget och är positiv till att en utveckling planeras där befintlig infrastruktur kan nyttjas. Lokaliseringen av bostäder kan föranleda ett behov av kollektivtrafikåtgärder samt åtgärder för gång och cykel vilket kommunen säkert har hanterat eller annars för på tal i de pågående dialoger som finns mellan parterna.

4. Jönköpings Länstrafik

Länstrafiken ser positivt på att byggnation på denna plats sker i god närhet till befintlig kollektivtrafik. Osäkert om man i underlaget nämner rätt hållplats men sannolikt blir närmaste hållplats Kyrkvärdsringen. Denna hållplats trafikeras av linje 16 på en turtäthet med avgångar var 10:e minut i högtrafik. Då resandet kan antas öka från platsen så kan det vara gynnsamt att se över eventuella förändringar, gångvägar och standard på och till denna hållplats för att säkerställa en attraktiv och säker koppling till kollektivtrafiken.

Kommentar

Dessa hållplatslägen ligger på samma avstånd till planområdet så det kan förväntas att båda kommer att användas. Gångvägar är väl utbyggda i området med hög tillgänglighet till hållplatslägena.

5. June Avfall & Miljö

Av planbeskrivningen går det att översiktligt utläsa hur avfallshanteringen ska ordnas inom detaljplaneområdet. June Avfall & Miljö är medvetna om att det inte går att säga så mycket mer om avfallshanteringen inom detaljplaneområdet i detta skede. Det är däremot viktigt att dessa frågor finns med i hela plan- och byggprocessen för att uppnå en ändamålsenlig avfallshantering.

June Avfall & Miljö vill förtydliga att avfallsutrymmen/djupbehållare ska placeras så att hämtning kan ske på ett trafiksäkert sätt. Bland annat ska backning med hämtningsfordon undvikas och hämtningsfordon ska inte köra på gång- och cykelvägar. Därtill ska det finnas en uppställningsplats för hämtningsfordonet i anslutning till den/de platser där avfallet ska hämtas.

June Avfall & Miljö vill informera om att regeringen har beslutat om en ny förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. De nya reglerna innebär att från och med 1 januari 2024 har kommunerna det operationella ansvaret för insamling av förpackningsavfall från hushåll samt verksamheter som har avfallshantering som är samlokaliserad med hushåll. Senast den 1 januari 2027 ska samtliga kommuner ha infört fastighetsnära insamling av förpackningar i materialen papper, plast, glas och metall. Skrymmande förpackningar av papper och plast ska samlas in på lättillgängliga samlingsplatser och övrigt förpackningsmaterial (trä, keramik, textil och liknande) på kommunens återvinningscentraler (dvs. sortergårdarna i June Avfall & Miljös ägarkommuner). Från den 1 januari 2026 ska kommunerna samla in förpackningsavfall på torg, i parker och på andra populära platser utomhus. De nya reglerna innebär att nya detaljplaner och bygglov behöver hantera frågan om fastighetsnära insamling och insamling från populära platser, och se till så att ytor finns avsatta för ändamålet.

I övrigt finns anvisningar gällande avfallshantering i June Avfall & Miljös avfallsföreskrifter och i Avfall Sveriges ”Handbok för avfallsutrymmen – riktlinjer för utformning av avfallsutrymmen vid ny- och ombyggnation”.

Kommentar

Yttrandet noteras.

6. Räddningstjänsten

Insatstiden till området är mellan 10-20 minuter. För bostadshus och mindre kontor kan räddningstjänsten utgöra alternativ utrymningsväg upp till tredje våningen eller 9 meter med bärbar stege. Marken utanför då måste hållas tillgänglig för uppställning av räddningstjänstens stegar. Angöringsplats för räddningstjänstens fordon får högst vara 50 meter från angreppsväg i enlighet med BFS 2011:26 5:72. Avståndet mellan brandposter bör understiga 150 meter i enlighet med deloperativa handlingsprogrammet och gällande VAV-norm. Avståndet mellan brandpost och angreppspunkt bör understiga 100 meter.

7. Tekniska nämnden

Hanns Boris (KD) lämnar för den kristdemokratiska och moderata gruppen följande anteckning till protokollet: ”Vi noterar att det saknas en trafikkonsekvensanalys av hur exploateringen påverkar trafiksituationen i och omkring Huskvarna. Exempelvis hade vi gärna fått en bild av hur många resenärer med kollektivtrafik man räknar med att området genererar, hur många fler som kommer välja att cykla och vilka målpunkter de då har, samt hur antalet fordonsrörelse förväntas

ändras såväl personbilstrafik som tung trafik. Detta är viktiga parametrar att ta med när planering av stadens utveckling sker.”

Kommentar

Till planprogrammet som godkändes 2015 togs det en trafikanalys som underlag för att översiktligt undersöka framtida trafikmängder. Sedan dess har det genomförts trafiksäkerhetshöjande åtgärder i området i form av utbyggnad av separat cykelbana längs delar av Hakarpsvägen som också kommer förlängas i och med genomförande av aktuell detaljplan.

Därtill innebär dagens kommunala trafikpolitiska målsättningarna ett framtidsscenario med läge bilinnehav för att svara mot kommunala hållbarhetsmål och nationella och globala klimatmål. Därmed bedöms den övergripande trafikanalysen vara tillräckligt underlag för bedömning att trafiksituationen kommer vara acceptabel med tillkommande byggrätter.

8 Miljö- och hälsönämnden

Planen saknar en redogörelse över alternativa lokaliseringar och noll-alternativ. För att jordbruksmark ska kunna tas i anspråk med motiveringen väsentligt samhällsintresse krävs att kommunen gjort en lokaliseringsprövning. Lokaliseringsprövningen ska visa på alternativ till anspråkstagandet av jordbruksmark som var aktuella vid framtagandet av planen och innehålla en förklaring till varför anspråkstagandet av jordbruksmark väger tyngre än alternativa lokaliseringar. Förslaget bör även innehålla beskrivningen av ett nollalternativ.

Avsnittet som berör trafikbuller skulle behöva förtydligas med vilka indata man använt sig av vid bedömningen, som ett förtydligande till varför man anser att bullernivåerna är så pass låga att ingen bullerutredning behöver göras.

För kännedom finns en skjutbana i närheten av området. Den nämndes i planprogrammet som att den inte bedöms utgöra ett problem för framtida bebyggelse, och har inte hittills genererat några klagomål sen etapp 1 byggdes. Men den bör ändå beaktas i samband med detaljplanen då byggnationen på Fagerslätt kan påverka verksamhetens möjlighet att kunna utöka sin verksamhet någon gång i framtiden.

Kommentar

Kommunens ställningstagande att ianspråkta jordbruksmarken utgår ifrån godkännande av planprogram för området som i sin tur är framtaget i linje med kommunens översiktsplan. I översiktsplanen görs den övergripande avvägningen mellan olika markanvändningsintressen inom kommunen och redovisar lämpliga exploateringsområden. Den sammanvägda bedömningen är att bostadsintresset prioriteras för att möta behovet av nya bostäder i kommunen, öka förutsättningarna för kollektivtrafik och att samtliga kommunalar ska ha möjlighet att utvecklas. Den övergripande principen är att utveckla staden i direkt anslutning till befintlig bebyggelse för ett resurseffektivt markutnyttjande och på så sätt undvika stadsutglesning.

I planprogram för området framgår det att kommunens Trafikbullerkartor 2011 visar att befintliga bullernivåer från trafiken utefter Hakarpsvägen på de platser där bebyggelse planeras understiger bullerriktvärdena. Det togs fram en översiktlig bullerberäkning som visade detsamma. Därefter har nationella riktvärden ökat till 60 dBA vid bostadsfasad. En översiktlig bullerberäkning har tagits fram i aktuellt detaljplanearbete med uppräknade trafikmängder och korrekt antal meter mellan vägmitt och byggrätt för bostadsfasad som visar att det maximalt uppgår till 58 dBA i fasad och således underskrids riktvärdet.

Skjutbanan bedöms inte medföra olägenhet för byggnationen som aktuell detaljplanen medger i enlighet med planprogram för området. Vid eventuellt framtida utvecklingsintresse av skjutbanans verksamhet kommer lämplighetsprövningen utgå från hur närområdet ser ut vid aktuell tidpunkt. Vid framtida bygglovsprövning kan bullerpåverkan komma att utredas och verksamheten kan behöva genomföra åtgärder så att olägenhet inte uppstår för befintlig bostadsbebyggelse.

9. Socialnämnden

Socialnämnden ser positivt på fortsatt utbyggnad av området för att tillhandahålla bostäder med olika upplåtelseformer.

10. Individ- och familjeomsorgsnämnden

Individ- och familjeomsorgsnämnden ser positivt på fortsatt utbyggnad av området för att tillhandahålla bostäder med olika upplåtelseformer.

11. Äldrenämnden

Äldrenämnden ser positivt på fortsatt utbyggnad av området för att tillhandahålla bostäder med olika upplåtelseformer. Äldrenämnden ser med fördel att trygghetsboenden planeras inom området, med hänvisning till den demografiska utvecklingen i kommunen med allt fler personer som är äldre än 80 år.

Kommentar

Trygghetsbostäder är en boendeform som ryms inom markanvändningen Bostad och kan således uppföras inom planområdet.

12. Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden påminner om vikten av att offentliga miljöer i samband med bostadsproduktion också tillgodoses möjligheter till goda livsvillkor. Miljöer som möjliggör möten mellan människor, som gemenskapsytor utomhus och föreningslokaler är lika viktiga. Dessutom bör alla offentliga miljöer ha konstnärliga inslag som berikar vardagslivet för de boende.

Kultur- och fritidsnämnden ser ett specifikt behov av att planera för rörelse- och motionsfrämjande ytor i området. Behovet är särskilt

aktuellt för barn och ungdomar.

Kommentar

Detaljplanen planlägger mark för park- och naturändamål där möjlighet finns att inrymma dessa funktioner.

13. Skanova

Ingen erinran.

14. Vattenfall

Ingen erinran.

15. Lantbrukarnas riksförbund

Lantbrukarnas Regionförbund, LRF Jönköpings län, har tagit möjligheten att inkomma med synpunkter på detaljplan för Stensholm 1:425 m.fl. Dnr: 2021:137

LRF är en medlemsorganisation på ca 140 000 medlemmar som företräder de gröna näringarna och är indelad i 17 regioner. LRF Jönköping är en av regionerna och har ca 9 000 medlemmar. LRFs synpunkter beskrivs ur ett jord- och skogsbruksperspektiv där vikten av hållbarhet, framtida livsmedelsproduktion och landsbygdsutveckling står för grunden.

LRF ifrågasätter inte syftet och nyttan med att planera nya bostäder men är mycket negativa till lokaliseringen av projektet. Vad LRF kan se finns gott om annan mark i mycket nära anslutning till planerad etapp 2 som inte är jordbruksmark. Jordbruksmark är en begränsad resurs med avgörande betydelse för att trygga livsmedelsförsörjningen, liksom att säkerhetsställa en långsiktig hushållning med naturresurser. De utmaningar som vi står inför när det gäller livsmedelsförsörjning kräver att vi bygger på ett annat sätt i framtiden än vad vi har gjort hittills. På kort sikt kanske det framstår som mer ekonomiskt rimligt för kommunen att bygga på jordbruksmark, men om kommunen anser att det är för dyrt att bebygga annan mark har de helt enkelt inte värderat åkermarken tillräckligt högt.

LRF saknar vidare en plan för kompensation av den jordbruksmark som vid planens fullföljande kommer tas i anspråk. Denna planering må vara påbörjad innan överenskommelsen om att skydda jordbruksmarken men att "bara" ta lite mark i anspråk i denna plan är inte långsiktigt hållbart utan att produktionsresursen ersätts. Det blir nästan skrattretande när den enda kompensation som nämns i planen gäller träd i den planerade parken (sid 10).

Kommentar

Kommunens ställningstagande att ianspråkta jordbruksmarken utgår ifrån godkännande av planprogram för området som i sin tur är

framtaget i linje med kommunens översiktsplan. I översiktsplanen görs den övergripande avvägningen mellan olika markanvändningsintressen inom kommunen och redovisar lämpliga exploateringsområden. Den sammanvägda bedömningen är att bostadsintresset prioriteras för att möta behovet av nya bostäder i kommunen, öka förutsättningarna för kollektivtrafik och att samtliga kommundelar ska ha möjlighet att utvecklas. Den övergripande principen är att utveckla staden i direkt anslutning till befintlig bebyggelse för ett resurseffektivt markutnyttjande och på så sätt undvika stadsutglesning. I området har en skola redan byggts som en del av en större utbyggnad.

Det finns inga krav i miljöbalken eller i annan lagstiftning på att kompensation ska ske i samband med exploatering av jordbruksmark. I plan- och bygglagen finns inte heller möjlighet att ställa krav på Kompensation.

TN beslutade riktlinjer (2023-11-22 Dnr:TN/2021:253) gäller enbart för kommunen att utreda befintliga ekosystemtjänster samt lämpliga kompensationsåtgärder i varje enskilt fall i samband med att brukningsvärd jordbruksmark i kommunens ägo föreslås detaljplaneläggas och exploateras.

För detaljplaner som påbörjats mellan tiden för antaget överordnat dokument "Jordbruksmarkens värden i samhällsplaneringen" (sep 2020) till datum för dessa riktlinjer om kompensationsåtgärders antagande (nov 2023), och innehållande brukningsvärd mark föreslås övergångsbestämmelser gälla i enlighet med förslag till beslut. Övergångsbestämmelserna innebär att tekniska kontoret föreslås ges i uppdrag att för detaljplaner som påbörjats mellan dessa tider verka för att kompensera eventuellt ianspråktaga jordbruksmarksytor över tid och då lämpliga förutsättningar finns.

Kompensationsåtgärder vid exploatering av brukningsvärd jordbruksmark i "privat ägo" framgår att kommunen ska informera privata markägare och byggaktörer om fördelarna med att utreda ekosystemtjänster och att genomföra kompensationsåtgärder. Det framgår också att kommunen bör uppmuntra till egna initiativ kring kompensationsåtgärder.

Det här är ett planärende som har beslutats om före sept 2020. Det är inte aktuellt att kräva några kompensationsåtgärder på kommunal mark. För privat mark inom planområdet rekommenderas till egna initiativ kring kompensationsåtgärder.

16.

Kanonbra! Bra med friliggande villatomter som släpps i tomtkön. Håller tummarna att detta går smidigt.

17.

Bra att med friliggande villor. Bra att tomterna går genom tomtkön.

18. [REDACTED]

Hej, vill framföra synpunkterna: Att man tar hänsyn till trafikflödet i området, speciellt Hakarpsvägen och korsningen med Stensholmsvägen, som är hårt belastad redan idag. Att observera byggnation på åkermark, vilket väl inte skulle göras i den omfattning som har gjorts tidigare.

Kommentar

Aktuella gator har ett varierat flöde av trafik. I maxtimmar på morgon och kväll är den mer intensiv än under dag- och kvällstid. Ny exploatering ökar givetvis trafiken men det gatusystem som finns idag är dimensionerat för att kunna klara den trafik som genereras av ny bebyggelse.

Kommunens ställningstagande att ianspråkta jordbruksmarken utgår ifrån godkännande av planprogram för området som i sin tur är framtaget i linje med kommunens översiktsplan. I översiktsplanen görs den övergripande avvägningen mellan olika markanvändningsintressen inom kommunen och redovisar lämpliga exploateringsområden. Den sammanvägda bedömningen är att bostadsintresset prioriteras för att möta behovet av nya bostäder i kommunen, öka förutsättningarna för kollektivtrafik och att samtliga kommundelar ska ha möjlighet att utvecklas. Den övergripande principen är att utveckla staden i direkt anslutning till befintlig bebyggelse för ett resurseffektivt markutnyttjande och på så sätt undvika stadsutglesning.

Kommunfullmäktige fattade beslut om Program avseende Jordbruksmarkens värde i samhällsplaneringen i augusti år 2020. Beslutet gäller inte retroaktivt på områden som stadsbyggnadsnämnden givit positivt planbesked. Aktuell detaljplan fick positivt planbesked år 2015 i och med godkännande av planprogram och ska därmed prövas i detaljplan.

Kommunfullmäktiges ställningstagande i Program avseende jordbruksmarkens värde i samhällsplaneringen innebär att jordbruksmarken ska uppvärderas som samhällelig resurs i framtida intresseavvägningar. Det finns dock fortsatt möjlighet exploatera jordbruksmark i enlighet med programmet. Viss jordbruksmark i form av mindre områden som ligger insprängda i tätortsstrukturen bedöms fortsatt lämplig att ianspråkta.

19. [REDACTED]

Jättebra att Huskvarna utvecklas! Bra detaljplan! Väldigt bra att det släpps tomter så det går att bygga mer friliggande villor som är väldigt eftertraktat.

20. [REDACTED]

Skickar in en påminnelse om tidigare inskickat yttrande av missnöjda kommuninvånare angående detta. I fall ni vill lyssna på oss. Inskickad handling 2014-08-26 med Dnr 58 som skickades som yttrande till planprogrammet. Inskickad handling 2014-08-26:

- 2009 fick undertecknad besked om att vi fått tomt på Fagerslätt. Vi var då på informationen angående detta på Jönköpings kommun. I samband med denna träff informerades det om att det planerades 1-2 plans hus i form av villor, radhus och parhus på Stensholm 1:425.

- Förra året kontaktades stadsbyggnadsnämnden och samma svar som tidigare bekräftades, att det endast skulle byggas 1-2 plans hus.

- Ett skäl som vi fått oss till del är att kommunen vill förtäta området och ge möjlighet till bra kollektivtrafik. Detta har inneburit att man i detaljplanen har ritat in höghus.

- Det som vi idag känner är så tråkigt är att det inte går att lita på den informationen som getts av kommunen och det anser vi vara beklagligt.

Vi vill med detta att stadsbyggnadsnämnden uppfyller det man vid flera tillfällen informerat oss om, alltså att det skall byggas 1-2 plans hus och inga 4-6 våningshus.

Kommentar

Det är beklagligt att den här typen av information har getts vid flera tillfällen. Vid den tiden fanns inte planprogram eller detaljplan framtaget ännu och därmed hade inte bedömning gjorts av vilken typ av bebyggelse som är lämplig.

Nu vid detaljplaneringen har många parametrar vägts in, däribland kommunens bostadsförsörjningsansvar och anpassning till platsen. Stadsbyggnadskontoret bedömer idag att framtagna byggrätt svarar mot dessa. Närmast er fastighet regleras byggnadshöjd i detaljplanen som motsvarar tre våningar och utöver det tillåts att vind inreds för bostad.

21. [REDACTED]

Se bilaga 1.

Kommentar

Kommunens ställningstagande att ianspråkta jordbruksmarken utgår ifrån godkännande av planprogram (2015) för området som i sin tur är framtaget i linje med kommunens översiktsplan. Aktuell detaljplan fick positivt planbesked år 2015 i och med godkännande av planprogram och ska därmed prövas i detaljplan. Kommunfullmäktige fattade beslut om Program avseende Jordbruksmarkens värde i samhällsplaneringen i augusti år 2020. Beslutet gäller inte retroaktivt på områden som stadsbyggnadsnämnden givit positivt planbesked.

Kommunfullmäktiges ställningstagande i Program avseende jordbruksmarkens värde i samhällsplaneringen innebär att jordbruksmarken ska uppvärderas som samhällelig resurs i framtida intresseavvägningar. Det finns dock fortsatt möjlighet exploatera

jordbruksmark i enlighet med programmet. Viss jordbruksmark i form av mindre områden som ligger insprängda i tätortsstrukturen bedöms fortsatt lämplig att ianspråka.

I översiktsplanen görs den övergripande avvägningen mellan olika markanvändningsintressen inom kommunen och redovisar lämpliga exploateringsområden. Den sammanvägda bedömningen är att bostadsintresset prioriteras för att möta behovet av nya bostäder i kommunen, öka förutsättningarna för kollektivtrafik och att samtliga kommundelar ska ha möjlighet att utvecklas. Den övergripande principen är att utveckla staden i direkt anslutning till befintlig bebyggelse för ett resurseffektivt markutnyttjande och på så sätt undvika stadsutglesning. I området har en skola redan byggts som en del av en större utbyggnad.

I detaljplaneringen vägs många parametrar in för att bedöma byggnationens lämplighet, däribland kommunens bostadsförsörjningsansvar och anpassning till platsen. Stadsbyggnadskontoret bedömer att framtagna byggrätt svarar mot båda dessa aspekter.

Aktuell detaljplan har följt planprogrammets strukturvision där 2 till 4 våningar föreslogs inom område A3. Däremot var bostadsantalet i planprogrammet lågt räknat på tilltänkta byggrätter i förhållande till angivet våningsantal. Bebyggelseprincipen att tillåta flerbostadshus längs med Hakarpsvägen inom område B3 har valts i detaljplanen för att stärka Hakarpsvägen som huvudgata och ger fler bostäder i förhållande till planprogrammet.

Ut mot Hakarpsvägen tillåts en byggnadshöjd som motsvarar tre våningar och utöver det tillåts att vindsvåning inreds för bostad. Skuggstudien visar att Hakarpsvägens sektion på drygt 40 meter är tillräckligt avstånd mellan befintlig villabebyggelse och ny bebyggelse på östra sidan Hakarpsvägen.

Aktuellt planförslag har till granskning ändrat byggnadshöjden till vad som motsvarar en våning lägre innanför byggrätten ut mot Hakarpsvägen för att trappa ned mot kommande bebyggelse i öster. Således motsvaras bättre planerat antal bostäder som angetts i planprogrammet.

Trafikökningen som aktuellt planförslag genererar bedöms fortsatt innebära acceptabel belastning på infrastrukturen. Ny cykelväg tillkommer som en förlängning på befintlig cykelväg söder ifrån och förläggs därför på Hakarpsvägens östra sida.

I planprogram för området framgår det att kommunens Trafikbullerkartor 2011 visar att befintliga bullernivåer från trafiken utefter Hakarpsvägen på de platser där bebyggelse planeras understiger bullerriktvärdena. Det togs fram en översiktlig bullerberäkning som visade detsamma. Därefter har nationella riktvärden ökat till 60 dBA vid bostadsfasad. En översiktlig bullerberäkning har tagits fram i aktuellt detaljplanearbete med uppräknade trafikmängder och korrekt antal

meter mellan vägmitt och byggrätt för bostadsfasad som visar att det maximalt uppgår till 58 dBA i fasad och således underskrids riktvärdet.

Träbyggnadsstrategin är vägledande för flera av utbyggnadsområdena i Jönköping. Träbyggnadsstrategin omfattar Jönköpings kommuns byggnationer i egen regi samt kommunala bolag. Strategin omfattar även indirekt övriga aktörer inom byggbranschen som är verksamma inom kommunen genom stimulanser, efterfrågan och information. I de fall kommunen äger marken och den via markanvisning tilldelas en byggaktör kan urvalskriterierna i markanvisningen innefatta trähusbyggnation. I aktuell detaljplan är den södra delen aktuell för markanvisning. För marken som inte ägs av kommunen kan således inte krav ställas. Dock är träbyggnation vanligt förekommande för småhus. Gällande flerbostadshusen kan kommunen inte kravställa träbyggnation men uppmuntrar till det och möjliggör för det genom byggnadshöjd hög nog för trästomme.

Detsamma gäller byggnation för bättre energivärden eller mindre klimatavtryck. Kommunen får inte införa tekniska särkrav på annans mark men har i markanvisning ha urvalskriterier som uppmuntrar till klimat- och energieffektiva lösningar.

Under detaljplanearbetet har berörda förvaltningar tillfrågats gällande behov för respektive verksamhet inom planområdet. Äldrenämnden har framhållit behov av trygghetsboende inom etappen. Trygghetsbostäder är en boendeform som har tillkommit för att ge äldre som önskar det tillgång till större gemenskap och mer trygghet. Det är en så kallad mellanboendeform som överbryggar glappet mellan vanligt boende och särskilda boenden med heldygnsomsorg. Boendeformen ryms inom markanvändningen Bostad som det planläggs för i aktuell detaljplan.

Ny parkmiljö kommer vara till för alla som bor i området, befintliga som tillkommande bostäder. Öster om nya kvarter för flerbostadshus planläggs naturmark som idag är otillgänglig våtmark. I framtiden kan naturmarken tillgängliggöras och bli ett område för rekreation. I samtliga planarbeten eftersträvas bevarande av så många naturvärden som möjligt. I aktuellt område bedöms det rimligt att många skyddsvärda träd bevaras och några av dem tas ned för att skapa en ändamålsenlig bebyggelsestruktur. I de fall träd kan sparas inom kvartersmark för nya bostäder ses det som positivt men det kravställs inte. Det måste finnas en viss flexibilitet att ändra marknivåer för att kunna placera husen med bra avrinning till gatunivå mm vilket försvåras av att bevara befintlig vegetation. Orkidéerna kommer att flyttas till en annan plats inom planområdet.

22.

Undertecknad är arrendator på del av fastigheten Hakarps 2:1 sedan 2008-03-14, (arrendeavtal Dnr. S 2018-171). Det har kommit till min kännedom att marken Hakarp 2:1 finns med i detaljplanen Fagerslätt Östra Etapp 2 i Hakarp - diarienummer 2021:137 - med inritad byggnation.

Jag vill härmed informera er om att jag tagit del av detaljplanen. Med anledning av detta, vill jag åberopa att jag har ett jordbruksarrende på Hakarp 2:1 och att det är brukningsvärd jordbruksmark vi talar om.

Jag har aktivt bedrivit livsmedelsproduktion på markerna under hela tiden jag har arrenderat. Jag har bland annat odlat spannmål. Det har varit ett växelbruk, där grödor och vall tagits. På höstarna har tredje skörden betats av kreatur men även hästar. Under samtliga år sedan 2008 - vilket nu är 14 år - har jag fått EU-bidrag. Detta är att ses som en betydande period. Följaktligen har markerna högt brukningsvärde, inte bara för min verksamhet utan även från högre instanser.

Om denna yta bebyggs och jag blir av med arrendet, blir effekten att jag får mindre areal att bruka, stort inkomsttapp i och med förlorad försäljning av spannmål med mera och mindre EU-stöd. Mina planer på att fortsätta vara jordbrukare grusas då jag har planer på att utveckla min verksamhet.

Hakarp 2:1 är extra viktig för mig eftersom marken ligger dikt-an min egen fastighet, gränsar till min egen via skogen. Att bli erbjuden annan mark i kompensation blir för kostsamt för mig om jag ska transportera mig längre bort. Likvärdighet i form av jordmån, yta och väderstreck - Hakarp 2:1 har västerläge, vilket är extra gynnsamt för odling - kommer inte att vara möjlig är min bedömning. Därtill har marken betydande naturvärden med stor biologisk mångfald. Naturklassning 4 av holmarna måste bevaras, liksom alla de skyddsvärda träden. Att marken odlas växelvis under min försorg bidrar ytterligare till den biologiska mångfalden.

Jag anser att detaljplanen om Fagerslätt Hakarp etapp 2 går tvärt emot Svenska kyrkans färdplan för klimatet och ambitionen att bli klimatneutralt 2030. I hållbarhetsrapporten från 2021 har Svenska kyrkan skrivit att "Svenska kyrkan verkar i samhället och bidrar på så sätt till de globala hållbarhetsmålen i Sverige och globalt, och behöver förhålla sig till de risker för människa och skapelse som verksamheten kan ge upphov till."

Utöver att marken ger oss mat, ger den oss också ekomiljötjänster och bidrar till kol-inlagring. Därför måste åkermarkarealen öka i Sverige, inte minska. Endast 8 % av Sveriges landyta är nu åkermark. Självförsörjningsgraden vad gäller livsmedelsproduktion har sedan 1990-talet minskat från 90 % till 50 %. Vi har nu ett krig i Europa varför detta är extra viktigt och av nationell betydelse.

Under åren 2016-2020 har Jönköpings kommun exploaterat 52,4 hektar och har redan tagit åkermark i anspråk vid tidigare exploatering av Fagerslätt Östra etapp 1. Ett beslut från Jönköpings kommun på att inte bebygga jordbruksmark blev allmän kändedom den 2020-09-04. Således går detaljplanen 2021:137 mot detta fattade beslut.

Därför vill jag även bestrida byggnationerna och detaljplanerna för fastigheterna Stensholm 1:425/1:756 som ägs av Jönköpings kommun. Där finns också åkermark. Jag anser att den är brukningsvärd. De föreslagna byggnationerna på fastigheterna har betydande påverkan på naturvärdena. De skulle ge stora men för naturen. En anlagd park innebär inte samma skydd för biologisk mångfald. Våtmarken blir än mer belastad och har redan varit föremål för mänsklig hand i och med tidigare exploatering i etapp 1. Biologisk mångfald måste öka inte minska. Jag delar alltså inte kommunens syn på exploaterings konsekvenser.

Området Fagerslätt Östra etapp 2 har kulturhistorisk värde i och med närhet till Hakarps kyrka. En kulturbygd där landsbygd bör råda och med en arkitektur förenligt med det. De föreslagna byggnadernas utseende, höjd och placering passar inte in i landskapet.

Trafiksituationen är redan ett problem i området. Kommunen skriver i detaljplanen att någon belastning på statliga vägar kommer det inte bli med dessa bostäder. Jag vill hävda motsatsen. Många tunga fordon kör på dessa vägar med sina hem/gårdar och företag. Vägen mot Ramsjöholm nyttjas av boende som bor i områdena mot Svarttorp och Lekeryd. Jag själv kör mina traktorer och maskiner så som skördetröska, denna väg. Det måste jag, för det finns ingen väg genom skogen som klarar tyngden av jordbruksmaskiner.

Jag anser att de föreslagna byggnationerna i detaljplanen diarienummer 2021:137 strider mot 3 kap. 4 § Miljöbalken och Agenda 2030. Livsmedelsproduktionen måste öka i Sverige, kolinlagringen lika så för att klara klimatmålen. Sverige har under klimatmötet COP27 i Sharm el-Sheikh fått inse att våra utsläpp ska minska med 50 procent till år 2030, istället för 40 procent, som tidigare gällt. (<https://www.svt.se/nyheter/utrikes/fn-s-klimatkonferens-cop27>)

Jag åberopar följande fakta från Länsstyrelsen i Jönköpings län och Jordbruksverket för att styrka mina åsikter:

- www.lansstyrelsen.se/download/18.52ea1660172a20ba65c41cb/16134738925

- Länsstyrelsens film: Jordbruksmarkens framtid (lansstyrelsen.se)

- Från jordbruksverket: (https://www2.jordbruksverket.se/download/18.3fe46a3117be21208098aeae/1631785978822/ra21_8.pdf)

Kommentar

Kommunens ställningstagande att ianspråkta jordbruksmarken utgår ifrån godkännande av planprogram (2015) för området som i sin tur är framtaget i linje med kommunens översiktsplan. Aktuell detaljplan fick positivt planbesked år 2015 i och med godkännande av planprogram och ska därmed prövas i detaljplan. Kommunfullmäktige fattade beslut

om Program avseende Jordbruksmarkens värde i samhällsplaneringen i augusti år 2020. Beslutet gäller inte retroaktivt på områden som stadsbyggnadsnämnden givit positivt planbesked.

Kommunfullmäktiges ställningstagande i Program avseende jordbruksmarkens värde i samhällsplaneringen innebär att jordbruksmarken ska uppvärderas som samhällelig resurs i framtida intresseavvägningar. Det finns dock fortsatt möjlighet exploatera jordbruksmark i enlighet med programmet. Viss jordbruksmark i form av mindre områden som ligger insprängda i tätortsstrukturen bedöms fortsatt lämplig att ianspråka.

I översiktsplanen görs den övergripande avvägningen mellan olika markanvändningsintressen inom kommunen och redovisar lämpliga exploateringsområden. Den sammanvägda bedömningen är att bostadsintresset prioriteras för att möta behovet av nya bostäder i kommunen, öka förutsättningarna för kollektivtrafik och att samtliga kommundelar ska ha möjlighet att utvecklas. Den övergripande principen är att utveckla staden i direkt anslutning till befintlig bebyggelse för ett resurseffektivt markutnyttjande och på så sätt undvika stadsutglesning. I området har en skola redan byggts som en del av en större utbyggnad.

Planläggning av bostäder innebär avvägning mellan olika allmänna och enskilda intressen. I aktuellt fall bedöms det kommunala bostadsförsörjningsansvaret väl avvägt mot anpassning till platsen gällande både natur- och kulturmiljö, trafiksäkerhet och nationell livsmedelsförsörjning. Stadsbyggnadskontoret anser att Miljöbalken efterlevs och således strider inte planförslaget mot gällande lagstiftning eller globala miljö- och klimatmål.

23.

Vi ställer oss bakom de synpunkter som, gemensamt, tagits fram av boende i och omkring området som berörs i detaljplanen Fagerslätt Östra Etapp 2 version 14.

24.

Jag stöder synpunkter daterat 16/11 2022 att all byggnation på jordbruksmark i etapp 2 ska stoppas. Detta gäller även kommunens egna fastigheter Stensholm 1:425/1:756 samt Hakarp 2:1.

25

Vi har ett antal frågor, synpunkter och yrkanden i anledning av Samrådshandling, Planprogram och Översiktsplanen beträffande Fagerslätt Östra.

Jordbruk och mark med naturvärde

Stora arealer jordbruksmark har redan konverterats på Fagerslätt och i hela Jönköpings kommun. Varför vill kommunen konvertera ytterligare

jordbruksmark? Varför används inte annan mark? Varför används inte redan konverterad jordbruksmark i första hand – söder och öster om skolan och/eller på andra ställen i kommunen?

Vi yrkar att jordbruksmarken i område A i Samrådshandlingen inte ska användas för bebyggelse utan ska förbli jordbruksmark. I vart fall bör marken söder och öster om skolan och annan mark inom kommunen användas innan den aktivt används jordbruksmarken i område A konverteras.

Vi yrkar även att Jönköpings kommun ska bevara områden med höga/medelhöga naturvärden, gamla träd, åkerholmar och skydda alla fridlysta växter i områdena A, B och C. En omfattande ny inventering bör göras. I vart fall bör marken söder och öster om skolan användas innan mark med högre naturvärden i område de A, B och C används.

Varför föreslår kommunen att väsentligt öka antalet bostäder jämfört med Planprogrammet/Översiktsplanen? Varför föreslår kommunen att starkt öka antalet bostäder och därmed befolkning på Fagerslätt? - vilka konsekvenser får detta för natur och bebyggelse i närområdet? - vilka konsekvenser får detta för trafiken i närområdet och till/från Huskvarna/Jönköping? - vad finns det för alternativ, t ex i mer stadsnära miljöer närmare centrum i Huskvarna och Jönköping, t ex Kolgården, Öxenhaga, A6, Södra Munksjön? För det fall det inte finns andra alternativ ställer sig frågan varför kommunen inte planerar att bygga ut skola och service. Har kommunen ändrat uppfattning (jfr översiktsplanen) och tror nu på en 4 ggr högre efterfrågan på hyres- bostadsrättslägenheter jämfört med små hus och radhus i ett område som Fagerslätt, vilket ligger ganska långt ifrån Jönköping och Huskvarna city?

Vi yrkar att kommunen diskuterar alternativ till ytterligare exploatering på Fagerslätt. För det fall andra alternativ saknas yrkar vi att kommunen planerar för mer småhus, mer radhus och mindre flerfamiljshus, och att antalet nya bostäder ligger i linje med Planprogrammet/Översiktsplanen.

Principerna fastlagda i översiktsplanen och andra beslut innebär inte Ålborgsåtagandena att kommunen ska undvika stadsutbredning och prioritera använd mark istället för exploatera ny mark? Följderna av detta åtagande – undvika utbredning - nämns på ett flertal ställen i översiktsplanen. Varför följer inte kommunen nämnda principer?

”Enligt 3 kap 4§ miljöbalken får jordbruksmark...” nämns på ett flertal ställen i översiktsplanen. Varför väljer kommunen trots detta att exploatera ytterligare jordbruksmark på Fagerslätt istället för att följa dessa principer? Vi yrkar att kommunen diskuterar och omprövar förslaget till Detaljplan mot bakgrund av principerna nämnda i Översiktsplanen.

Kommentar

I översiktsplanen görs den övergripande avvägningen mellan olika markanvändningsintressen inom kommunen och redovisar lämpliga exploateringsområden. Den sammanvägda bedömningen är att bostadsintresset prioriteras på aktuellt område för att möta behovet av nya bostäder i kommunen, öka förutsättningarna för kollektivtrafik och bidra till målsättningen att samtliga kommundelar ska ha möjlighet att utvecklas. Den övergripande principen är att utveckla staden i direkt anslutning till befintlig bebyggelse för ett resurseffektivt markutnyttjande och på så sätt undvika stadsutglesning. I området har en skola redan byggts som en del av en större utbyggnad.

Aktuell detaljplan har följt planprogrammets strukturvision där 2 till 4 våningar föreslogs inom område A3. Däremot var bostadsantalet i planprogrammet lågt räknat på tilltänkta byggrätter i förhållande till angivet våningsantal. Bebyggelseprincipen att tillåta flerbostadshus längs med Hakarpsvägen inom område B3 har valts för att stärka Hakarpsvägen som huvudgata och ger fler bostäder i förhållande till planprogrammet.

Ut mot Hakarpsvägen tillåts en byggnadshöjd som motsvarar tre våningar och utöver det tillåts att vindsvåning inreds för bostad. Aktuellt planförslag har reviderat byggnadshöjden till vad som motsvarar en våning lägre innanför byggrätten ut mot Hakarpsvägen för att trappa ned mot kommande bebyggelse i öster. Således motsvaras bättre planerat antal bostäder som angetts i planprogrammet.

26. [REDACTED]

Jag ställer mig bakom [REDACTED] inlägga Synpunkter på detaljplanen Fagerslätt Östra Etapp 2.

27. [REDACTED]

Vi tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på detaljplanen för Fagerslätt Östra Etapp 2 i Hakarp, som har lagts ut för samråd. Detta yttrande är inskickat av ägarna till Hakarps säteri (1:1). Säteriet ligger i Hakarps kyrkby.

Sammantaget pekas kyrkbyn och säteriet i Översiktsplan 2016 ut som särskilt värdefullt kulturmiljöområde.¹ Kulturmiljöområdet angränsar i sin tur till den mark som detaljplaneras inom ramarna för Fagerslätt Östra Etapp 2.

Nedan framför vi de negativa följder som vi menar att detaljplaneringen kommer att medföra på områdets kultur- och naturmiljö, och hur dessa bör mildras eller undvikas. I övrigt ställer vi oss bakom den skrivelse som har skickats in av [REDACTED], som företrädare för invånare i kyrkbyn och Hakarps Hembygdsförening.

Sammanfattning

Hakarps säteri ser i allmänhet positivt på att Jönköpings kommun vill växa, bland annat genom att bygga nya bostäder. Hakarp, liksom Huskvarnaberget i övrigt, ligger i ett attraktivt läge, i synnerhet för friliggande villor. Därför är det logiskt att kommunen vill exploatera de delar av exempelvis Fagerslätt eller angränsande områden där det är försvarligt.

Vi menar dock att den föreliggande samrådshandlingen, om detaljplan för Stensholm 1:425 m.fl., Fagerslätt Östra, etapp 2, inte är försvarlig, och att den brister på åtminstone två punkter: den tar inte tillräcklig hänsyn till natur- och kulturmiljön.

Därför yrkar vi:

1. Att Jönköpings kommun tar den naturvårdshänsyn som krävs för att minimera skadan av sina ingrepp samt kompenserar för de förluster som man åsamkar naturmiljön.
2. Att Jönköpings kommun anpassar detaljplanen för att bibehålla områdets kulturmiljövärden, och i synnerhet följer sina egna, av kommunfullmäktige antagna, strategier.

Naturvård Naturmiljöer

Vid utförandet av detaljplanen tas cirka 1,3 ha mark med naturvärdesklass 3 oåterkalleligen i anspråk. Inventeringen från 2022 beskriver områdets biotopvärde som påtagligt, bland annat på grund av de många värdeelementen. I kombination med den fuktiga miljön skapar exempelvis död och döende ved viktiga habitat för många kryptogamer och insekter. Verkställandet av detaljplanen medför en förlust av en miljö som kan utvecklas till en miljö med högt skyddsvärde med rätt förvaltning.

Inventeringar

Inventeringen 2014 diskuterar de begränsningar som tiden för inventeringen innebar (16 december). Inventering vintertid innebär att kärlväxtfloran inte kunde studeras och att marksvampar, många vedsvampar, ryggradslösa djur och häckande fåglar inte kunde inkluderas. Inventeringen 2022 utfördes förmodligen på sommaren vilket medförde att kärlväxter kunde observeras. Däremot verkar ingen annan organismgrupp ha studerats mer ingående. Detta efterlyses i inventeringsrapporten 2014. "För att vara säkrare på naturvärdesbedömningen bör en häckfågeltaxering genomföras, samt en översiktlig inventering av /.../ groddjur". Några sådana är ännu inte genomförda. Från omgivningarna har flodsångare (NT), mindre hackspett (NT) och hornuggla (NT) rapporterats (artportalen). Alla tre arterna utnyttjar liknande miljöer både under häckningssäsong och under resten av året. Vid egna inventeringar hittades elva vedsvampar som växer på död ved (se bilaga och artportalen).

Landskapsperspektiv

Området utgör en potentiellt viktig grön korridor i landskapet som en länk mellan skogsområden öster och väster om Hakarpsvägen. Detta är framför allt viktigt för djur och kryptogamer med begränsade spridningsmöjligheter, men även för djur som har stora revir och som behöver kontinuerlig tillgång till värdeelement såsom död ved.

Ekosystemtjänster

Sumpskogsområdet bidrar med många ekosystemtjänster, såsom buffring av stora vattenvolymer, koldioxid och andra trafikföroreningar. Dessutom är de stora förekomsterna av sälj en livsviktig pollen- och nektarkälla för tidiga pollinatörer. I en tid med allt mer oförutsägbart klimat, höga halter av koldioxid samt med allt färre blommande växter i landskapet behöver kommunen kompensera för de ekosystemtjänster som går förlorade.

Dagvatten

Enligt 9:2 MB räknas dagvatten som avleds från det detaljplanlagda området som avloppsvatten. Fastigheterna i fråga kan inte anses vara "enstaka". Enligt 9:7 MB ska avloppsvatten ".../avledas och renas eller tas om hand på ett annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer." Att avleda dagvatten innehållande vägsalter, biltvättskemikalier och avgaser till en naturlig våtmark utan att det renas innan kan antas utgöra en olägenhet för miljön.

Kompensation

För att exploatering av området ska kunna ske samtidigt som dess naturvärden och dess ekosystemtjänster tas i beaktande menar vi att:

- Veden från de skyddsvärda och övriga grövre träd som tas ned måste sparas och placeras i omgivningarna som värdeelement.
- Noggranna avvägningar måste göras beträffande omgivningarnas känsliga hydrologi.
- De träd som planteras inom det nybyggda området måste vara inhemska, helst från frö från en lokal ståndort.
- Fågel- och mulmholkar måste sättas upp i omgivningarna för att kompensera för ingreppets påverkan på boplatser för insekter och fåglar.
- En ingående häckfågeltaxering av området måste utföras innan exploatering.
- Blommande träd, buskar och markflora med inhemsk härkomst måste planteras i omgivningarna och i det nybyggda området för att kompensera för förlorade nektar- och pollentillgångar.

Kulturmiljö

Sedan planprogrammet 2015 har Jönköpings kommun antagit två strategier med bäring på Fagerslätt Östra etapp 2, och som kommunen behöver ta i beaktande vid detaljplaneringen: Arkitekturstrategi och Träbyggnadsstrategi (båda antagna av kommunfullmäktige 2022-06-22).

Samspelet med omgivningen

Fagerslätt Östra etapp 2 tar den tätortspräglade bebyggelsen betydligt närmare kyrkbyn. Enligt Arkitekturstrategin ska samspelet med omgivningen beaktas i den arkitektoniska processen. För att främja detta samspel, förtydligar strategin, måste man analysera platsen ur ett landskapsperspektiv.

Detta torde vara särskilt viktigt när omgivningen utgörs av en särskilt viktig kulturmiljö, enligt Översiktsplan 2016. Arkitekturstrategin pekar också på att läge är en viktig aspekt, och att en viktig utgångspunkt "är att det man vill tillföra ingår i en helhet och alltid ska ses i hela sitt sammanhang.

Inför varje utbyggnad bör första frågan att ställa sig vara hur det nya samspelar med sin omgivning.

[...] Vid byggnation på landsbygden är det viktigt att placeringen av tomt och byggnader sker efter de principer som gällt i omgivningen. Byggnaderna ska anpassa sig efter landskapet och stora förändringar av marknivåer bör undvikas."

En grundläggande analys av det slag som Arkitekturstrategin fordrar ger snabbt vid handen att i synnerhet den norra delen av området som detaljplaneras är en genuin landsortsmiljö. På de så kallade "Klockarelyckorna" har jordbruk bedrivits aktivt länge. Området övergår strax i den särskilt värdefulla kulturmiljö som börjar med det gamla ålderdomshemmet (Hakarps Kyrkby 4).

Från planprogrammet 2015 till detaljplanen har exploateringsgraden kraftigt ökat. I det som kallas kvarter A föreslås lamellhus i fyra våningar uppföras, alldeles intill Hakarpsvägen. I etapp 1 byggdes ett antal flerfamiljshus, liksom en skola i flera våningar. De föreslagna lamellhusen i fyra våningar kommer att innebära att höghus präglar hela vägen från skolan till den särskilt värdefulla kulturmiljöns gräns. Följden är inte ett samspel med omgivningen, utan snarare en frontalkrock. För exploatering av marken över hela etapp 2 fordras lägre hus i den norra delen, om man vill att byggnationen ska samspela med omgivningen. I synnerhet då fristående villor, eller möjligtvis par och kedjehus. Med lägre hus i den norra delen blir övergången till den viktiga kulturmiljön mindre abrupt. Högre hus vore mer logiskt i fonden mot Soråsen.

I detta vill vi även väga in hållbarhet, vilket även kommunen lyfter fram i Arkitekturstrategin. Både den ekologiska och den sociala hållbarheten behöver värnas när området detaljplaneras. Kommunen bör också ta i beaktande att Hakarps socken är en central del av biosfärområdet Östra Vätterbranterna, och att detta föranleder än noggrannare analyser av förhållandet mellan människa och miljö. Detta bör framgå av kommunens detaljplan.

- Detaljplanen behöver noggrant överväga hur samspelet, i linje med kommunens arkitekturstrategi, blir så bra som möjligt.

Trafiken genom kulturmiljön

Kommunen behöver noggrant studera hur byggnationen av Fagerslätt Östra etapp 2 kommer att påverka trafikflödena i området, och även genom Hakarps kyrkby. 280 nya bostäder kommer med största sannolikhet innebära ett halvtusende nya invånare, förmodligen även många barnfamiljer. Ett av de mest populära motionsstråken går i dagsläget längs Hakarpsvägen, förbi kyrkan, via säteriet till

Egnahem. Sträckan från där cykelvägen tar slut till kyrkan är dock farlig, i synnerhet för barn, och med fler invånare kommer vägen sannolikt också att exploateras hårdare. Ett viktigt nästa steg vore att förlänga gång- och cykelvägen till Hakarps kyrka. Det populära promenadstråket går förbi Hakarps säteri och Hakarps kyrkängar, över EBK till Egnahem. Stråket binder samman Egnahem och Fagerslätt, och är således ett naturligt promenadstråk för bägge områdenas invånare som torde uppgå till ett par tusen. Den ökade exploateringen av Fagerslätt i synnerhet har dock också lett till en ökad fordonstrafik på denna väg, som ursprungligen är en traktorgväg. Med exploateringen av Fagerslätt Östra etapp 2 är det rimligt att anta att än fler bilar

börjar utnyttja denna väg. Vi som ägare till Hakarps säteri har föredragit att hålla denna väg så öppen som möjligt, men blir situationen ohållbar kommer vi att prioritera gång- och cykeltrafikanter och

därmed överväga att stänga vägen för genomfart. Det är viktigare att den särskilt viktiga kulturmiljön är en oas för friluftsliv än en genomfartsväg för bilar. Det kan dock leda till ytterligare belastning av andra genomfartsleder mellan Fagerslätt och Egnahem.

- Kommunen behöver ta frågor som rör hur trafik- och friluftslivets flödena påverkas av byggnationen i beaktande, även inom det särskilt viktiga kulturmiljöområdet.

Husen ska byggas i trä

I somras antog Jönköpings kommun en träbyggnadsstrategi, som ska styra utvecklingen mot mer träbyggnation. Därför behöver detaljplanen tydligt klargöra att byggnationen ska ske i trä, både exteriört och interiört, och att mark anvisas utifrån detta. Det är betydligt mer hållbart, vilket även är i linje med arkitekturstrategin, och stämmer därtill i högre

grad överens med omgivande byggnader, i synnerhet Hakarps kyrkby som områdets norra del angränsar till. Enligt strategin ska trä bli det självklara valet i Jönköpings kommun vid byggnation. Det bör även bli det självklara valet vid byggnation av Fagerslätt Östra etapp 2.

Bilaga

Funna vedsvampar på död ved: Mjukskinn, rosenskinn, björkticka, hartsporing, lysticka, sälgnästing, snurrkrös, sälglätt, kuddticka, rostticka, tegelticka

Vidare läsning:

Sumpskogen – skyddsvärd och vackrare än du tror - Skogssällskapet.
se (skogssallskapet.se)

1645.pdf (abicart.com): “Lövförna från bl.a. ask, säl och videarter innehåller lättlösligt kalcium, som är livsviktigt för mollusker. Inslag av sådana träd och buskar höjer naturvärdena”.

Sälgen behövs (jordbruksverket.se)

Kommentar

Naturmiljö

Det har genomförts en kompletterande inventering sommaren 2022 för att säkerställa tillräcklig kännedom om fridlysta arter. Dispens söks hos Länsstyrelsen för att få flytta de tre nattviolor som har påträffats inom området. För att dispens ska beviljas av länsstyrelsen krävs att kompensationsåtgärd ska genomföras. Nattviolerna ska flyttas till annan plats inom detaljplaneområdet som planläggs som naturmark.

Bevarande av befintliga strukturer och värden prioriteras i alla utbyggnadsprojekt. Naturvärdesklass 1 och 2 pekas inte ut som lämplig mark för exploatering medan klass 3 och 4 kan tillåtas.

Kompensationsåtgärder för ekosystemtjänster, efter nödvändiga skyddsåtgärder och undvikanden, innebär att funktioner och värden som går förlorade vid en exploatering kompenseras genom åtgärder inom planområdet eller på en annan plats i kommunen. Möjligheten att ställa krav på kompensationsåtgärder på icke kommunal mark i plan- och exploateringsprojekt är begränsade. Vissa åtgärder kan sammanfalla med åtgärder som krävs även av andra skäl och som regleras av plan- och bygglagen eller miljöbalken. På icke kommunal mark ger kommunen råd kring lämplig hantering av förlorade ekosystemtjänster och är behjälplig i processen att ta fram en kompensationsplan.

I aktuell detaljplan har marken pekats ut som lämplig för exploatering. Brynmiljöerna har dock undantagits ut detaljplanen eftersom de är klassade med naturvärdesklass 2. Många skyddsvärda träd och stenrosen

bevaras således i dessa partier. Utformningen av området skapar en sammanhängande bebyggelsestruktur med ett grönt stråk igenom. Diket måste flyttas något men kommer fortsatt leda vatten i öppet genom området och kan fortsatt verka som en spridningskorridor för djurlivet. För att skapa en ändamålsenlig bebyggelsestruktur kan inte åkerholmarna eller samtliga skyddsvärda träd bevaras. Det planläggs för parkmark och inom den kommer sten från åkerholmarna kunna återuppbyggas samt träd kommer att planteras. Delar av klass 3 området planläggs som naturmark och således kommer större delen av våtmarksområdet bevaras. Detaljplanen säkerställer att kompensationsåtgärder för de biotopskyddade objekten görs i enlighet med lagstiftning.

Dagvattenutredningen som har tagits fram i samband med planarbetet har undersökt hantering av dagvatten utifrån perspektiven flöden och vattenkvalitet (MKN). Utredningen föreskriver åtgärder som kommer vidtas vid utbyggnad av detaljplaneområdet och därmed säkerställs att utbyggnaden inte påverkar miljö kvalitetsnormer negativt eller ger upphov till ökade dagvattenflöden nedströms.

Bebyggelse och kulturmiljö

Jönköpings kommun har under senare år tagit fram strategier för att stärka arkitekturen och klimatsmart byggande genom träbyggnation.

Bebyggelsestrukturen är framtagen utifrån planprogrammet och bygger på principer som anges i arkitekturstrategin. Närmast skolan tillåts högre bebyggelse och småhus föreslås i norr och söder om utifrån terrängförutsättningarna och anpassning till omgivande landskap. I aktuell detaljplan är det därmed både flerbostadshus och småhus som planläggs.

Stråket längs med Hakarpsvägen är viktigt och kommer förlängas med gång- och cykelbana och trädallé mot Hakarps kyrkby. Genom att tillåta bebyggelse med en byggnadshöjd om 11 meter ut mot Hakarpsvägen stärks gatan som huvudstråk. En planbestämmelse styr att entréer ska finnas mot både gata och gård för god koppling mellan gc-banan och husen. Bebyggelse, gårdar och parkområdet innanför får därtill en bättre ljudmiljö när de avskärmas från trafiken på Hakarpsvägen. Ny bebyggelse ska anpassas till områdets terräng och uppföras i suterräng där marken så kräver.

Träbyggnadsstrategin är vägledande för flera av utbyggnadsområdena i Jönköping. Träbyggnadsstrategin omfattar Jönköpings kommuns byggnationer i egen regi samt kommunala bolag. Strategin omfattar även indirekt övriga aktörer inom byggbranschen som är verksamma inom kommunen genom stimulanser, efterfrågan och information. I de fall kommunen äger marken och den via markanvisning tilldelas en byggaktör kan urvalskriterierna i markanvisningen innefatta trähusbyggnation. I aktuell detaljplan är den södra delen aktuell för markanvisning. För marken som inte ägs av kommunen kan således inte krav ställas. Dock är träbyggnation vanligt förekommande för småhus.

Gällande flerbostadshusen kan kommunen inte kravställa träbyggnation men uppmuntrar till det och möjliggör för det genom byggnadshöjd hög nog för trästomme.

28. [REDACTED]

Jag vill framföra min åsikt på detaljplanen på ny byggnation på Fagerslätt! För det första anser jag att det inte ska byggas mer längs Hakarpsvägen efter Sotåsgatan mot

Hakarps kyrka. 2011 köpte vi tomt i det som lovades att bygga i öppet landskap och få bo på i ”landetkänsla”. Vi köpte tomt efter att få bo lantligt och efter samtal och möte med bl.a. politiker och folk från stadsbyggnad fanns inga planer på mer byggnation och definitivt inga höghus. Vill inte ha höghus längs Hakarpsvägen då detta inte passar in i landskapet samt stör vår utsikt mot landskapet vi blivit lovade! Höghusen gör också att det blir insyn från detta in på vår mark vilket stör oss. Höghus ska inte byggas på denna mark anser jag! Låt det byggas låga villor och radhus mot Hakarpsvägen om det måste byggas och låt höghusen i så fall ligga så långt från Hakarpsvägen som möjligt mot skogen norrut.

Trafiksituationen kommer bli bedrövlig! Se till att bygg klart gång och cykelväg fram till Hakarps kyrka som är klubbat sedan länge. Se till att belysa vägar och gångar mellan ringarna i området då dessa är mycket mörka och osäkra! Planera in en fotbollsplan i området då många barn finns i området. Motsäger mig starkt för byggande av fler höghus i området. Villor och radhus passar bättre in i det öppna landskapet och låt det vara så.

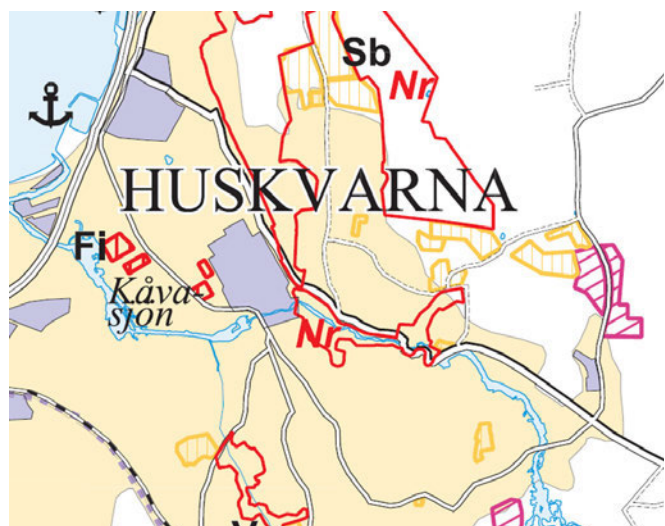
Kommentar

I kommunens översiktsplan som gällde från 2002-2016 pekades området på båda sidor Hakarpsvägen ut för ny verksamhetsmark. I den nya översiktsplanen 2016 ersattes dessa planer med område för endast bostäder och tillhörande service i form av skola.

Utbyggnadsområde
för bostäder

Nytt verksamhets-
sområde

Vid genomförandet av aktuell detaljplan kommer trafiken öka till området och gång- och cykelväg kommer att förlängas längs med Hakarpsvägen. Befintlig infrastruktur bedöms klara förväntad trafikökning.

29. [REDACTED]

Jag stödjer [REDACTED] synpunkter daterat 16/11 2022 ”all byggnation på jordbruksmark i etapp 2 ska stoppas. Gäller kommunens egna fastigheter Stensholm 1:425/1:756 samt Hakarp 2:1.”

Sammanfattning

Många yttranden berör att planläggning sker på jordbruksmark. Stadsbyggnadskontoret motiverar ianspråktagandet genom att området var utpekad för bostadsexploatering i kommunens översiktsplan och planprogram innan Kommunfullmäktiges ställningstagande i Program avseende jordbruksmarkens värde i samhällsplaneringen beslutades. Beslutet gäller inte retroaktivt.

I översiktsplanen görs den övergripande avvägningen mellan olika markanvändningsintressen inom kommunen och redovisar lämpliga exploateringsområden. Den sammanvägda bedömningen är att bostadsintresset prioriteras för att möta behovet av nya bostäder i kommunen, öka förutsättningarna för kollektivtrafik och att samtliga kommundelar ska ha möjlighet att utvecklas. Den övergripande principen är att utveckla staden i direkt anslutning till befintlig bebyggelse för ett resurseffektivt markutnyttjande och på så sätt undvika stadsutglesning.

Vidare har frågor om bebyggelsens struktur, placering och täthet lyfts. Bebyggelsestrukturen stödjer Hakarpsvägen som huvudstråk inom området och anses anpassad till platsen. På egen mark kan byggnation vara ett urvalskriterie i kommande markanvisning. Kommunen kan inte styra att byggnation sker i trä på privat mark. Byggrätterna är flexibla och kan innebära fler bostäder än vad som angavs i planprogrammet i det fall byggaktörer väljer att lösa parkering under mark i garage. Bedöms det inte ekonomiskt försvarbart kommer byggnationen behöva anpassas efter det och tillkommande antal bostäder kommer vara i linje med vad som angavs i planprogram för området.

Trafik och trafikbuller har bedömts utifrån ett maxscenario av bostäder. Bedömningen är att aktuella gator har och kommer få ett varierat flöde av trafik. I maxtimmar på morgon och kväll är den mer intensiv än under dag- och kvällstid. Ny exploatering ökar givetvis trafiken men det gatusystem som finns idag är dimensionerat för att kunna klara den trafik som genereras av ny bebyggelse.

Naturvärden och kompensation av de som försvinner har berörts i inkomna yttranden. Ny parkmiljö kommer vara till för alla som bor i området, befintliga som tillkommande bostäder. Öster om nya kvarter för flerbostadshus planläggs naturmark som idag är otillgänglig våtmark. I framtiden kan naturmarken tillgängliggöras och bli ett område för rekreation. I samtliga planarbeten eftersträvas bevarande av så många naturvärden som möjligt. I aktuellt område bedöms det rimligt att många skyddsvärda träd bevaras och några av dem tas ned för att skapa en ändamålsenlig bebyggelsestruktur. I de fall träd kan sparas inom kvartersmark för nya bostäder ses det som positivt men det krävs inte. Det måste finnas en viss flexibilitet att ändra marknivåer för att kunna placera husen med bra avrinning till gatunivå mm vilket försvåras av att bevara befintlig vegetation. Orkidéerna kommer att flyttas till en annan plats inom planområdet.

Vidare planarbete

Undersökningar

Efter avslutat samråd har ytterligare undersökningar genomförts för att säkerställa markens lämplighet

- Uppdatering av dagvattenutredning
- Uppdatering geoteknisk undersökning
- Översiktlig trafikbullerberäkning
- Dispenser för borttagande av biotopskyddade arter och fridlysta arter tillsammans med kompensationsåtgärder har sökts hos Länsstyrelsen

Förändringar av planförslaget från samråd till granskning

- Ytterligare mark för 6 villatomter planläggs. För att hushålla väl med marken har denna undersökning bedömts motiverad och resulterat i att ytterligare 6 villatomter är möjligt att planlägga.

- Gång- och cykelvägen parallellt med Hakarpsvägen planläggs som lokalgata för att angöring ska kunna ske till nya byggrätter.

- Jönköpings Energi har uttryckt behov av byggrätt för permanent pelletspanna vilket lagts till i planområdets södra del. Planbestämmelser reglerar skyddsavstånd till bostäder.

- E-område i norr har bytt läge för en bättre placering av transformator och anpassning till bebyggelsen i området. Planbestämmelser som reglerar skyddsavstånd till bostäder har tillförts.

- Byggrätter för flerbostadshus har justerats med fler planbestämmelser. Korsmark inom kvarteren styr byggnadsplacering samt en bestämmelse om att bebyggelse mot Hakarpsvägen ska placeras i förgårdslinje.

I kvarter B-D har byggnadshöjden sänkts i öster för att möta bebyggelsen på andra sidan gatan samt svara bättre mot bostadsantalet som angavs i planprogrammet. Parkeringsbestämmelsen har ändrats till ett procenttal för bättre reglera att gårdsmiljö tillkommer inom de nya kvartern.

Bestämmelser om takkupor och frontespis har tillförts i syfte att taklandskapet kommer utformas på ett bra sätt. Bestämmelse om genomgående entréer har kompletterats med att entréernas nivå ska anpassas till marknivå inom allmän platsmark invid byggnaden.

- Övriga förändringar av plankartan är av redaktionell karaktär för att svara bättre mot Boverkets nya allmänna riktlinjer och innebär inte någon juridisk förändring.

STADSBYGGNADSKONTORET

Jenny Larsson
Biträdande planchef

Hanna Levin
Planarkitekt

15 november 2022

Jönköpings kommun
Stadsbyggnadsnämnden
551 89 Jönköping

Synpunkter på Detaljplan Fagerslätt Östra Etapp 2 i Hakarp – diarienummer 2021:137

**Detaljplan för Stensholm 1:425 m.fl.
Fagerslätt Östra, etapp 2**
Huskvarna, Jönköpings kommun

Detaljplanen har under oktober 2022 lagts ut för samråd. Den 18 oktober 2022 hölls ett samrådsmöte i Fagerslättskolan. Vid mötet väckte deltagarna en rad frågor och synpunkter om förslaget. Efter samrådsmötet har vi som undertecknat detta dokument samlat ihop våra yrkanden och förslag enligt nedan.

Eftersom termen i processen är "Samråd", vill vi framföra lokalbefolkningens synpunkter på förslaget till detaljplan. Vi förväntar oss att våra inlägga beaktas och arbetas in i den kommande revideringen och i granskningsprocessen. Även om det är ett dokument är vi flera som skrivit under och att det beaktas. Vi som undertecknat dokumentet, se bilaga, är närboende, främst i Hakarps kyrkby. Vi är berörda av dels områdets utformning samt trafiksituationen på kort och lång sikt. Vidare har medlemmar i Hakarps Hembygdsförenings styrelse ställt sig bakom skrivelsen, eftersom kulturlandskapets omdaning av Hakarp är en hjärtefråga för Hembygdsföreningen.

INNEHÅLL

INNEHÅLL.....	2
SAMMANFATTNING AV YRKANDEN OCH FÖRSLAG	4
1 INLEDNING - " KLOCKARELYCKORNA", DÄR LANDSBYGD MÖTER TÄTARE BEBYGGELSE	6
2 ANVÄNDING AV BRUKNINGSVÄRD JORDBRUKSMARK – YRKANDEN8	
2.1 PRIMÄRT YRKANDE	8
2.2 SEKUNDÄRT YRKANDE AVSEENDE JORDBRUKSMARK – EXPLOATERINGSGRAD OCH KOMPENSATION	10
3 GENERELLT OM BYGGNATIONENS TÄTHET OCH PLACERING – AVVIKELSER FRÅN PLANPROGRAM 2015.....	11
3.1 PLANPROGRAMMET FRÅN ÅR 2015 - AVVIKELSER.....	11
3.2 BYGGNATIONENS TÄTHET OCH PLACERING	13
3.3 UPPLÅTELSEFORMER -ÄGANDE.....	15
3.4 ALLMÄNNA REFLEKTIONER – ETT NYTT CENTRUM.....	15
3.5 EFTERFRÅGAN PÅ BOSTÄDER – VILLOR/LÄGENHETER	16
4 SERVICEUTBUDET KOMMERSIELLT	16
5 TRAFIKLÖSNINGAR HÄR UPPE I HAKARP OCH NER TILL HVA/JKPG17	
5.1 TRAFIKLÖSNINGARNA INTERNT– BULLER	17
5.2 TRAFIKLÖSNINGARNA EXTERNT – NY LED BEHÖVS!.....	18
5.3 KOLLEKTIVTRAFIKLÖSNINGAR.....	19
6 GÅNG – OCH CYKELVÄGUTBYGGNAD FRÅN JUTELEDEN ÄNDA FRAM TILL HAKARPS KYRKA PÅ VÄSTRA SIDAN AV HAKARPSVÄGEN	19
6.1 BEHOV AV NY GC- LED SOM BINDER SAMMAN TRAFIKFLÖDET MELLAN JUTELEDEN OCH HAKARPS KYRKA/FÖRSKOLAN.....	19
6.2 PRIORITERING AV NYA GC- LEDEN	20
6.3 PÅ VILKEN SIDA SKA GC-VÄGEN BYGGAS?.....	21
7 HÅLLBART BYGGANDE: TRÄHUSBEBYGGELSE, GEMENSAMMA UPPVÄRMNINGSFORMER, ENERGIKLASSNING AV BYGGNADER, SOLCELLER OCH LADDSTOLPAR.....	22
7.1 TRÄHUSBEBYGGELSE ÄVEN FÖR FLERFAMILJSHUS.....	22
7.2 GEMENSAMMA UPPVÄRMNINGSFORMER	23
7.3 ENERGI- OCH KLIMAT - ENERGIKLASSNING AV BYGGNADER	23
7.4 SOLCELLER.....	24
7.5 LADDSTOLPAR FÖR ELBILAR	24
8 BEHOV AV YTTERLIGARE FÖRSKOLA/ÄLDREBOENDE PÅ OMRÅDET24	

8.1	BEFINTLIGA FÖRSKOLOR	25
8.2	BEHOV AV NY FÖRSKOLA PÅ OMRÅDET ÖSTER OM HAKARPSVÄGEN.....	25
8.3	PLACERING AV NY FÖRSKOLA ALT. ÄLDREBOENDE – IDÉ.....	25
9	BEVARANSVÄRDA NATURVÄRDEN OCH UTFORMNING AV GRÖNOMRÅDEN	
	26	
9.1	BEVARANSVÄRDA NATURVÄRDEN	26
9.2	UTFORMNING AV GRÖNOMRÅDEN	26
9.3	SKYDDA OCH VÄRNA VÅTMARKERNA	27
10	ÖVRIGA SYNPUNKTER OCH FÖRSLAG	27
10.1	SKYTTEBANAN.....	27
10.2	DJURHÅLLING I NÄRHETEN	27
10.3	BRANDSKYDD.....	27
	BILAGA: NAMNUNDERSKRIFTER FRÅN NÄRBOENDE, SOM STÄLLER SIG BAKOM	
	DENNA INLAGA.	28

SAMMANFATTNING AV YRKANDEN OCH FÖRSLAG

Här följer en sammanfattning av våra synpunkter och yrkanden. I de följande avsnitten utvecklas motiven. Vi förväntar oss att kommunen explicit ger sina svar på dessa yrkanden.

Avsnitt nr	Område	Yrkanden och förslag
2	JORDBRUKSMARK	Primärt yrkande Vi yrkar avslag på byggnationen på bruksningsvärd jordbruksmark i etappen 2. Sekundärt yrkande Under avsnitt 3 nedan yrkas: • En exploateringsgrad på nuvarande etapp 2, som är 135 bostäder enligt planprogram år 2015 mot de ca 280 bostäder som nu föreslås. • Kommunen och Växjö stift bör göra en fullödlig kompensation av ianspråktagen odlingsmark och detaljplaneförslaget bör innehålla hur den kompensationen kan gå till.
3	GENERELLT OM BYGGNATIONENS TÄTHET OCH PLACERING – AVVIKELSER FRÅN PLANPROGRAM 2015	Fullfölj planprogrammet från år 2015, vilket innebär: • Sänk exploateringsgraden generellt för att öka andelen småhus/parhus/kedjehus och göra en mer pietetsfull exploatering med anpassning till landskapet. • Placera enbart småhus/parhus och kedjehus i norra delen, Kvarter A • En exploateringsgrad, som innebär att etappen 2 innehåller totalt ca 135 bostäder. • Bygg gamla etapp två först. Där är markens naturvärden i mångt och mycket redan förstörda och de nya husen får dessutom närmare till samhällsservice och kollektivtrafik. Inga flerfamiljshus utmed Hakarpsvägen utan följ landskapsbilden och placera höga huskroppar i bakkant på området för att anpassa till höjdnivåer såsom Sotåsen.

Avsnitt nr	Område	Yrkanden och förslag
4	SERVICEUTBUDET KOMMERSELT	Uppdraget i översiktsplanen om etablering av ett kommersiellt centrum i närheten av Korsvägen ska fullföljas i första hand. I andra hand bör utrymme skapas för att placera åtminstone en livsmedelsbutik på Fagerslätt.
5	TRAFIKLÖSNINGAR HÄR UPPE I HAKARP OCH NER TILL HVA/JKPG	• Bullerbelastningen på kvarter A består endast av genomfartstrafik, som trafikanalysen bedömer till 2 000 fordon. Ingen bullerberäkning för 2 000 fordon finns med i planförslaget, vilket snarast behöver göras. • I det korta perspektivet är vår yrkan att man gör en ny trafikmätning och beaktar den sen i exploateringsstämningen. • I det längre perspektivet är vårt yrkande att göra en förutsättningslös analys av att göra en tredje nedfart från Hakarp.
6	GÅNG – OCH CYCKELVÄGUTBYGGNAD FRÅN JUTELEDEN ÄNDA FRAM TILL HAKARPS KYRKA PÅ VÄSTRA SIDAN AV HAKARPSVÄGEN	Bygg en GC-led, som tillför maximal samhällsnytta i vårt område placerad på västra sidan av Hakarpsvägen med planering under 2022 och utförande under år 2023
7	HÅLLBART BYGGANDE: TRÄHUSBEBYGGELSE, GEMENSAMMA UPPVÄRMNINGSFORMER, ENERGIKLASSNING AV BYGGNADER, SOLCELLER OCH LADDSTOLPAR	• För att anpassa maximalt till den genuina landsortsmiljön ("Klockarelyckorna") och för att öka områdets hållbarhet föreslås krav på trä som byggnadsmaterial även för flerbostadshusen. • Jönköping Energi bör få i uppdrag att komma med förslag på om/hur en gemensam uppvärmning kan lösas för området. • Stadsbyggnadskontoret bör få i uppdrag att utforma lämpliga krav på byggnaderna i samklang med kommunens Program för hållbarhet i Jönköpings kommun. • Kommunen bör uttala en stark ambition om att förse alla tillkommande byggnader med solceller samt att anpassa hela området för laddstolpar för elfordon.

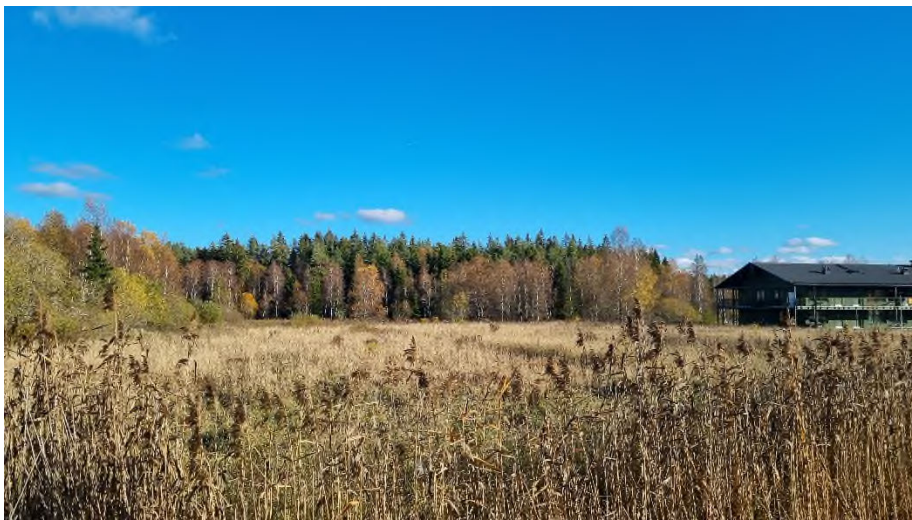
Avsnitt nr	Område	Yrkanden och förslag
8	BEHOV AV YTTERLIGARE FÖRSKOLA PÅ OMRÅDET	Planera in plats och utrymme för en ny förskola och ett nytt äldreboende någonstans i området. En idé om placering framförs under avsnitt 8 nedan.
9	BEVARANSVÄRDA NATURVÄRDEN OCH UTFORMNING AV GRÖNOMRÅDEN	• Det bör utarbetas en plan för hur de förlorade naturvärdena ska kompenseras. • Arbeta fram en mer sammanhållen parkyta nord – syd genom området, för att förhöja naturupplevelsen även för flerbostadshusen.
10	ÖVRIGA SYNPUNKTER OCH FÖRSLAG	Skyttebanan. Det är viktigt att de boende på området och de som planerar att bosätta sig får information om skyttebanan för att kunna motstå ett visst "smällande" och buller vid ett begränsat antal gånger per år. <i>Djurhållning</i> innebär visst obehag

1 INLEDNING - " KLOCKARELYCKORNA", DÄR LANDSBYGD MÖTER TÄTARE BEBYGGELSE

Området som detaljplaneras har i folkmun kallats "Klockarelyckorna". Klockare är sedan gammalt benämning på ett kyrkligt ämbete, som oftast innebar att arbeta som kantor i kyrkan. "Lyckor" är en benämning på en inhägnad åker eller äng.

Strax norr om planområdet finns Hakarps kyrkby. I Översiktsplanen är kyrkbyn klassad som särskilt värdefullt kulturmiljöområde och de fastigheter, som finns i kyrkbyn har förhöjd bygglovsplikt.

Karaktären på Östra Fagerslätt är sedan gammalt landsbygd och angränsar till kulturmiljöområdet Hakarps kyrkby. Enligt vår mening ställer det höga krav på en mycket pietetsfull utformning av detaljplanen, speciellt i den norra delen av planområdet. Det gäller såväl exploateringsgrad (småhus prioriteras i stället för flerfamiljshus), materialval (trä) och landskapsanpassning (Sotåsenhöjden). Dessa bilder visar en del av den miljö, som nu ska bebyggas:

2 ANVÄNDING AV BRUKNINGSVÄRD JORDBRUKSMARK – YRKANDEN

Under detta avsnitt har vi ett primärt yrkande och ett sekundärt yrkande. Det är också så att den följande framställningen i nästa avsnitt bygger på det sekundära yrkandet.

Primärt yrkande

Vi yrkar avslag på byggnationen på brukningsvärd jordbruksmark i etappen 2.

Sekundärt yrkande

Under avsnitt 3 nedan yrkas:

- En exploateringsgrad på nuvarande etapp 2, som är 135 bostäder enligt planprogram år 2015 mot de ca 280 bostäder som nu föreslås.
- Kommunen och Växjö stift bör göra en fullödig kompensation av ianspråktagen odlingsmark och detaljplaneförslaget bör innehålla hur den kompensationen kan gå till.

2.1 Primärt yrkande

Sedan 3 september 2020 har Jönköpings kommun sagt nej till att nyexploatera brukningsvärd jordbruksmark. I avvägningarna mellan att behålla brukningsvärd åkermark och behovet av bostäder stöder sig förslaget till denna detaljplan på godkännandet av planprogrammet från år 2015 enligt följande skrivning: *"Beslut att godkänna planprogram för området likställs med kommunens ställningstagandet att området är lämpligt för byggnation av bostäder."*

Det finns ett flertal omständigheter som tillkommit efter år 2015.

1. Kommunens beslut att inte exploatera jordbruksmark för nyexploateringsområden är ett sådant tydligt ställningstagande.
2. Det behövs en ökande nationell produktion av livsmedel, dels p.g.a. redan inträffade **omvärldsförändringar** i Europa, med en sviktande stor spannmålsexportör i form av Ukraina och dels som ett led i en **krisberedskap**.
3. Sverige kommer i framtiden att behöva producera en större andel av jordens matproduktion än idag, då många områden som idag levererar mycket mat, på grund av **klimatförändringen** inte längre kommer att kunna göra så. Vi måste alltså redan nu tänka långsiktigt och bevara produktiv jordbruksmark.
4. Den finns en växande insikt av värdet av **närproducerat** livsmedel med olika direktmarknader för lokalproducerat (REKO - ringar etc.)

Sedan vill vi peka på **alternativa utvecklingsmöjligheter att bygga bostäder uppe i Hakarp**, där inte direkt brukningsvärd jordbruksmark behöver tas i anspråk. Ett näraliggande område är den gamla etappen 2 i planförslaget söder om Sotåsvägen, som legat i träda ett stort antal år. En annan tydlig möjlighet är området, som tidigare var skjutbana strax norr om Egnahem.

Motiv för vårt primära yrkande:

Vi bestrider alltså kommunens planer av byggnationer på åkermark. Åkermarkarealen måste öka i Sverige, inte minska. Endast 8% av Sveriges landyta är nu åkermark. Vi åberopar fakta från Länsstyrelsen i Jönköpings län och Jordbruksverket.

(www.lansstyrelsen.se/download/18.52ea1660172a20ba65c41cb/1613473892588/2020-15%20Jordbruksmarkens%20värden%20för%20samhällsplaneringen.pdf)

Länsstyrelsens film: [Jordbruksmarkens framtid \(lansstyrelsen.se\)](http://www.lansstyrelsen.se).

Vi anser att byggnationerna strider mot 3 kap. 4 §: Miljöbalken och Agenda 2030.

(https://www2.jordbruksverket.se/download/18.3fe46a3117be21208098aeae/1631785978822/ra21_8.pdf)

Vår självförsörjningsgrad har sedan 1990-talet minskat från 90% till 50%. För en hållbar livsmedelsproduktion måste Sverige öka andelen brukad mark, säkra livsmedelsproduktionen för den svenska befolkningen i en orolig omvärld. Därtill ger marken ekomiljötjänster i form av biologisk mångfald. Mark lagrar kol och jordbruksmarkens förmåga till kolinlagring tas bort vid exploatering.

Under åren 2016-2020 har Jönköpings kommun exploaterat 52,4 ha och har redan tagit åkermark i anspråk vid tidigare exploatering av Fagerslätt Östra etapp 1.

(https://www2.jordbruksverket.se/download/18.3fe46a3117be21208098aeae/1631785978822/ra21_8.pdf)

Kol-inlagringen måste öka för att klara klimatmålen. Rätt brukad jordbruksmark kan öka kolinlagringen (se kolinlagring.se).

Ambitiösare klimatpolitik efter klimatmötet COP27 i Sharm el-Sheikh gör att Sveriges utsläpp ska ha minskat med 50 procent till år 2030, i stället för 40 procent, som tidigare gällt.

(<https://www.svt.se/nyheter/utrikes/fn-s-klimatkonferens-cop27>).

Särskilt allvarig är byggnationer på Hakarp 2:1 där marken brukas aktivt och har betydande naturvärden med stor biologisk mångfald. Naturklassning 4 av holmarna måste bevaras, liksom alla de skyddsvärda träden. Utöver att byggnationerna strider mot 3 kap. 4 §: Miljöbalken och målen i Agenda 2030, strider de även mot Svenska kyrkans Hållbarhetsvision.

I Svenska kyrkans hållbarhetsrapport fr 2021 står det "Svenska kyrkan verkar i samhället och bidrar på så sätt till de globala hållbarhetsmålen i Sverige och globalt, och behöver förhålla sig till de risker för människa och skapelse som verksamheten kan ge upphov till.

Vi anser alltså att balanspunkten mellan brukningsvärd åkermark och bostäder har förskjutits på ett tydligt sätt mot att bevara brukningsvärd åkermark intakt sedan ställningstagandet år 2015.

Mot denna bakgrund yrkar vi avslag på byggnationen på brukningsvärd jordbruksmark i etappen 2.

2.2 Sekundärt yrkande avseende Jordbruksmark – exploateringsgrad och kompensation

Om vårt primära yrkande under föregående avsnitt avslås av kommunen kommer våra sekundära yrkanden att framgå av detta avsnitt. Det är också så att de följande avsnitten bygger på det sekundära yrkandet.

Enligt förslaget till detaljplan har en avvägning skett mellan jordbruksmark som allmänt intresse enligt Miljöbalken 3 kap 4 § och bostäder som väsentligt samhällsintresse. Detaljplaneförslaget hänvisar till den sammanvägda bedömningen, som redan avgjordes i planförslaget år 2015 och innebär att bostadsintresset prioriteras för att möta behovet av nya bostäder i kommunen, öka förutsättningarna för kollektivtrafik på platsen samt utveckla området som en förlängning av etapp 1. Observera då att i det antagna planförslaget 2015 fanns en exploateringsgrad på nuvarande etapp 2, som var 135 bostäder mot de ca 280 bostäder som nu föreslås. Den minskning av exploateringsgraden som vi föreslår nu skulle alltså inte vara något problem att fortfarande prioritera bostäder!

Även om nu kommunen landar i att prioritera byggnation av bostäder så anser vi att kommunen och Växjö stift bör göra en fullödig kompensation av ianspråktagen odlingsmark. Detaljplaneförslaget bör innehålla hur den kompensationen kan gå till.

3 GENERELLT OM BYGGNATIONENS TÄTHET OCH PLACERING – AVVIKELSER FRÅN PLANPROGRAM 2015

Yrkanden och förslag

Fullfölj planprogrammet från år 2015, vilket innebär:

- Sänk exploateringsgraden generellt för att öka andelen småhus/parhus/kedjehus och göra en mer pietetsfull exploatering med anpassning till landskapet.
- En exploateringsgrad, som innebär att etappen 2 innehåller totalt ca 135 bostäder
- Placera enbart småhus/parhus och kedjehus i norra delen, Kvarter A
- Bygg gamla etapp två först. Där är markens naturvärden i mångt och mycket redan förstörda och de nya husen får dessutom närmare till samhällsservice och kollektivtrafik.

Inga flerfamiljshus utmed Hakarpsvägen utan följ landskapsbilden och placera höga huskroppar i bakkant på området för att anpassa till höjdnivåer såsom Sotåsen.

3.1 Planprogrammet från år 2015 - avvikelser

Direkt i förslaget står: "Den tätare bebyggelsen läggs centralt nära skolan, Hakarpsvägen och ny busshållplats. Glesare bebyggelse med villor och grupphus får plats i områdets utkanter"

I beslutsunderlaget till SBN 2015-08-15 efter granskningsförfarandet finns följande två bilder:

Planprogrammet Fagerslätt Östra år 2015

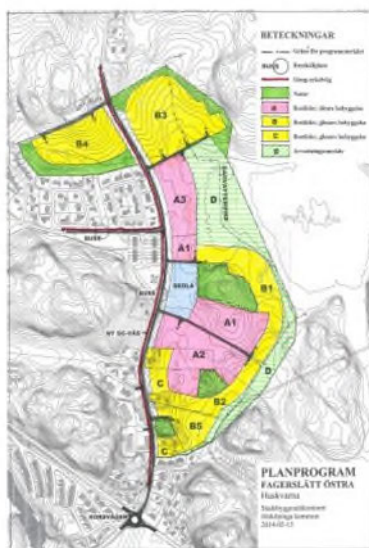
Område B1-B5

Mark för glesare bebyggelse – villor eller gruppbyggda småhus i 1-2 våningar.

Programmet föreslår låg bebyggelse med högst två våningar i norra delen av området. På detta sätt tas hänsyn till kyrkbyn och dess kulturlandskap.

Mer detaljerad utformning sker när detaljplanen upprättas

Kommentar: Bild och text tagen i sin helhet från granskningen inför antagandet av planen i SBN2015-08-15

I

Planprogrammet Fagerslätt Östra 2015

Vi instämmer helt i planprogrammets skrivning: "Programmet föreslår låg bebyggelse med högst två våningar i norra delen av området. På detta sätt tas hänsyn till kyrkbyn och dess kulturlandskap. Mer detaljerad utformning sker när detaljplanen upprättas."

Nuvarande förslag innehåller flerfamiljshus i områdets norra del (Kvarter A).

Det liggande förslaget till detaljplan för etapp 2 omfattar 60 småhus och 220 lägenheter i flerbostadshus, sammanlagt 280 bostäder. I planprogrammet från år 2015 anges antalet bostäder för område B3 och A3 till sammanlagt 135 bostäder, etapp 3 i bilden nedan. Det betyder att exploateringsgraden för aktuell etapp har ökat med över 100%! Detta innebär också då att ytan på A1 och A3 planeras för flerfamiljshus med 4 våningar i innevarande förslag till detaljplan. Det ger då en väsentlig tätare bebyggelse än planprogrammet och

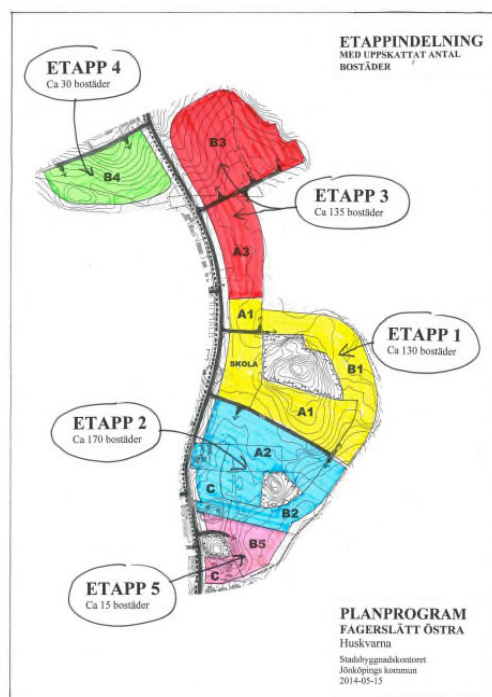
mindre variationer. Om kommunen fortsätter att planera efter dess "maxi-principer" kan det bli upp mot 700 bostäder i Fagerslätt. Vi anser att varken etapp 2 eller kommande etapper kan ha en sådan exploateringsgrad i ett område angränsande till landsbygd. Det skulle få stora negativa konsekvenser för:

- Trafik, ökad trafik till och ifrån arbetsplatser och city
- Natur, vägar, parkeringsplatser och gräsmattor istället för våtmarker, skog och natur
- Jordbruket i form av exploatering av jordbruksmark

Sedan anser vi att planprogrammet borde följas fullt ut, vilket skulle innebära:

- Bygg gamla etapp två först. Där är markens naturvärden i mångt och mycket redan förstörda och de nya husen får dessutom närmare till samhällsservice och kollektivtrafik.

Vårt sekundära yrkande är att exploateringsgraden i planprogrammet från år 2015 följs och att etappen 2 innehåller totalt ca 135 bostäder.

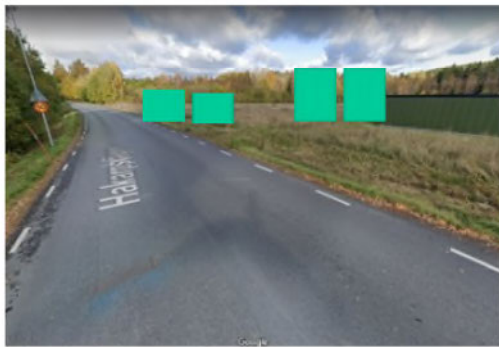
3.2 Byggnationens täthet och placering

Vi ogillar utformningen med en "mur" av flerfamiljshus utmed Hakarpsvägen. Det är möjligen ett förhållningssätt i centrala delarna av Jönköping, men passar mindre bra i ett naturlandskap av den typ som finns på Fagerslätt.

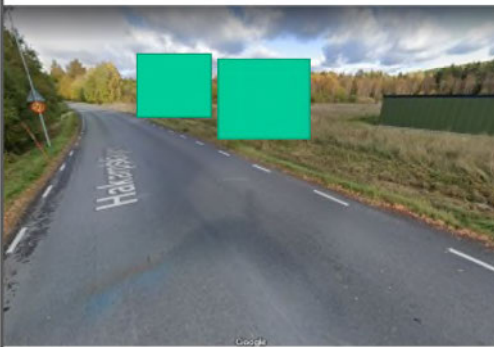
Bilden nedan är ett skissartat exempel:

Byggnationen på Fagerslätt etapp 2

Höghus närmast vägen eller anpassning till Sotåsen!

Planprogrammet 2015

Detaljplan 2022

Landskapet har i bakkant en markant höjd, Sotåsen. Det vore mer naturligt att anpassa byggnationen så att låga hus ligger i anslutning till Hakarpsvägen och allt högre hus finns i bakkant på området. Det skulle också mer harmonisera med befintlig byggnation väster om Hakarpsvägen, som enbart består av villor. Dessa fastighetsägare kommer med höga flerfamiljshus på östra sidan, dels få en försämrad utsikt österut, dels minskad solinstrålning och dels komma att få insyn från högre våningar i nuvarande förslag. Ägarna till dessa villor på västra sidan hade säkert inte förväntat sig att det byggs flerfamiljshus på östra sidan.

Vid samrådsmötet framkom två motiv till att anlägga flerfamiljshus närmast Hakarpsvägen:

1. Bullerskydd
2. Trygghet för GC-trafikanter

Mer om bullerfrågan finns under avsnittet "Trafik" nedan. Det finns en bullerutredning såsom underlag för Planprogrammet 2015. Utredningen baseras på 4 000 fordon/dygn totalt (2 000 nu + 2 000 tillkommande p.g.a. nyexploatering). Kvarter A drabbas ju däremot enbart av befintlig genomfartstrafik och någon bullerutredning för 2 000 fordon/dygn finns ej. De villor, som finns på västra sidan idag har ju sedan tidigare denna bullernivå och det har ju ansetts acceptabelt vid genomförande av byggnationen på den sidan!

Enligt SBK:s utsago vid samrådsmötet skulle GC-trafikanter känna en större trygghet om höga byggnader angränsar till GC-leden. Vi ställer oss frågande till vilken kunskap/forskning det bygger på. Möjligen skulle det kunna vara en aspekt i centrala lägen. Om vi vänder på frågan, skulle alla trafikanter utmed olika GC-leder på befintliga Fagerslätt känna sig otrygga, eftersom det bara finns villor/radhus som gränsar till GC-lederna?

Om vi specifikt ser till kvarter A, så finns det en viss nivåskillnad mellan Hakarpsvägen och Åkermarken på den norra sidan.

Vårt förslag är att ersätta flerfamiljshusen utmed Hakarpsvägen med villor av suterängtyp. På Sotängsvägens östra del finns nu uppförda enfamiljshus av suterängtyp. Denna hustyp skulle kunna vara ett alternativ för att komma bort från den "mur" flerfamiljshusen skapar utmed Hakarpsvägen. Om nödvändigt för att upprätthålla blandade områden och förtätning kan flerfamiljshus anläggas i bakkant till område A. På så sätt erhålls en mycket bättre anpassning till det befintliga landskapet och bakomvarande Sotåsen.

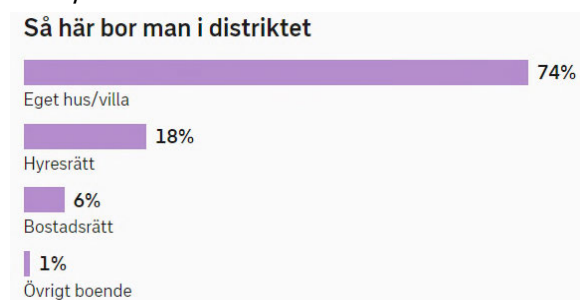

3.3 Upplåtelseformer -ägarande

Vi anser att området bör ha en variation av ägande och upplåtelseformer. När det gäller småhus är det naturligt med ett direkt privat ägande, men även här kan exempelvis parhus/kedjehus ha bostadsrätter som upplåtelseform.

För flerbostadshusen bör eftersträvas dels en blandning av privat/offentligt ägande vid markanvisningsavtalen och när det gäller upplåtelseformer en mix av hyresrätter och bostadsrätter.

I valdistriktet Pettersberg – Fagerslätt ser fördelningen ut på följande sätt vid årsskiftet 2017/2018:

Genom utbyggnaden av Fagerslätt kommer denna bild att förändras med en högre andel boende i hyresrätt och bostadsrätt.

3.4 Allmänna reflektioner – ett nytt centrum

Vi anser inte att det alltid är rätt att maximera antalet byggrätter för detta område. Många andra hänsyn bör tas. Bebyggelsen i övrigt på Egnahem, Fagerslätt och Jutaholm har en betydligt lägre exploateringsgrad med huvudsakligen villor. Vi anser att doktrinen om att

man alltid måste ha en blandad bebyggelse, nästan ner på kvartersnivå, bör ifrågasättas. Varför ska just Fagerslätt ha en så hög bebyggelsetäthet? Är tanken att bilda något av ett centrum uppe här i Hakarp? Det skulle i så fall kräva betydligt mer av annan service i form av exempelvis butiker, hälsocentral och äldreboende och fler förskolor. Vi kan dock inte se att denna tanke har fullföljts, eftersom inga markreservationer eller annat tyder på det.

3.5 Efterfrågan på bostäder – villor/lägenheter

Vår bedömning är också att det är **större efterfrågan på villatomter än på lägenheter i landsbygdsmiljö**. Det finns ju redan på etappen 1 öster om skolan ett stort flerfamiljhusprojekt. Markanvisningen tilldelades Järntorget Bostad AB för byggnation av 102 hyreslägenheter. Enligt hemsidan på Jönköping kommun är byggstart beräknat till våren 2022 och inflyttning under senare delen av 2023. Så här långt verkar det inte finnas en efterfrågan, som gör det attraktivt för exploatören att ens starta projektet. Här borde kommunen analysera möjligheterna att omvandla området till småhus/kjedjehus/parhus.

Sedan planprogrammet fastställdes har det tillkommit ca 300 arbetsplatser på SAAB:s anläggning på Stensholm. Genom att dessa arbetstillfällen tidigare fanns centralt i Jönköping är många anställda bosatta i Jönköping och Huskvarna och pendlar dagligen via Hakarpsvägen. Vår bedömning är att det bland dessa anställda efterfrågas en större andel småhus än lägenheter i flerfamiljshus. Varför inte göra en enkät bland företagets ca 600 anställda?

4 SERVICEUTBUDET KOMMERSIELLT

Yrkanden och förslag

Vi anser att uppdraget i översiktsplanen om etablering av ett kommersiellt centrum i närheten av Korsvägen ska fullföljas i första hand. I andra hand bör utrymme skapas för att placera åtminstone en livsmedelsbutik på Fagerslätt.

Frågan om etablering av ett nytt kommersiellt centrum uppe i Hakarp är inte ny. Det finns t.o.m. enligt punkt 13 i Översiktsplanen från år 2016 ett beslut att kommunen skall utreda frågan.

Så den enkla frågan är varför detta inte har gjorts, eftersom behovet har ökat i och med etableringen av Fagerslätt? I nuvarande Detaljplan står det att kommersiell service finns i Huskvarna ca 3 km, rätt avstånd är 4 km, från området och att det finns en butik ca 1 km rätt avstånd är 2 km bort vid Hakarpsvägen.

Vi anser att uppdraget i översiktsplanen ska fullföljas om etablering av ett kommersiellt centrum i närheten av Korsvägen i första hand. I andra hand bör utrymme skapas för att placera åtminstone en livsmedelsbutik på Fagerslätt.

5 TRAFIKLÖSNINGAR HÄR UPPE I HAKARP OCH NER TILL HVA/JKPG

I detta avsnitt tar vi upp dels hur trafikläget är här uppe i Hakarp (interna) och dels det externa resandet ner till Huskvarna och Jönköping.

Yrkanden och förslag

Bullerbelastningen på kvarter A består endast av genomfartstrafik, som trafikanalysen bedömer till 2 000 fordon. Ingen bullerberäkning för 2 000 fordon finns med i planförslaget, vilket snarast behöver göras.

I det korta perspektivet är vår yrkan att man gör en ny trafikmätning och beaktar den sen i exploateringstätheten.

I det längre perspektivet är vårt yrkande att göra en förutsättningslös analys av att göra en tredje nedfart från Hakarp.

5.1 Trafiklösningarna internt– buller

Den trafikbullerkartering som gjordes på Hakarpsvägen år 2011 visade på att gränsvärdet för tillåten ekvivalent decibelnivå tangerades för byggrätter i planområdet.

I planprogrammet från år 2015 finns en bedömning av buller, som baseras på 4 000 fordon/dygn totalt (2 000 nu + 2 000 tillkommande p.g.a. nyexploatering) och 40 km/h i hastighetsbegränsning.

Bullerbelastningen på kvarter A består endast av genomfartstrafik, som trafikanalysen bedömer till 2 000 fordon. Ingen bullerberäkning för 2 000 fordon finns med i planförslaget, vilket snarast behöver göras.

I bilden har schablonmässigt antagits att halva trafikmängden lämnar via Juteleden-Ådalsvägen och halva via Hakarpsvägen.

5.2 Trafiklösningarna externt – ny led behövs!

En stor och viktig fråga vid etablering av nya bostäder och verksamheter på i Hakarp är hur det påverkar eller snarare ökar trafikmängderna och trafikintensiteten på Ådalsvägen och Hakarpsvägen. En studie av trafik enbart från Fagerslätt har genomförts i Planförslaget från år 2015. På dygnsnivå beräknas full exploatering i Fagerslätt generera ca 1700 fordonsrörelser per dygn. Dessa delar upp sig på:

- ca 950 f/d på Ådalsvägen
- ca 550 f/d på Hakarpsvägen.

Sedan den trafikmätningen gjorts har det tillkommit ca 300 arbetsplatser på SAAB:s anläggning på Stensholm. Genom att dessa arbetstillfällen tidigare fanns centralt i Jönköping är många anställda bosatta i Jönköping och Huskvarna och pendlar dagligen via Hakarpsvägen. Vidare byggs det f.n. ett ganska stort antal villor på landsbygden från Hakarps kyrka mot Ramsjöholm. Många boende här uppe och framförallt utmed genomfartsvägarna upplever den alltmer intensiva trafiken som ett verkligt problem. Under en ganska lång period fanns det ett genomfartsförbud genom Hakarpsvägen, för att genomfartstrafiken ansågs alltför störande för de boende utmed Hakarpsvägen. Bara detta faktum gör att man bör vara något återhållsam att drastiskt öka antalet bostäder på Fagerslätt.

I det korta perspektivet är vår yrkan att man gör en ny trafikmätning och beaktar den sen i exploateringstätheten.

I det längre perspektivet är vårt yrkande att göra en förutsättningslös analys av att göra en tredje nedfart från Hakarp.

5.3 Kollektivtrafiklösningar

I dagsläget sägs som ett mantra att det behövs en hög exploateringsgrad för att få underlag till kollektivtrafiken. Med dagens teknik har det såklart en relevans. I ett lite längre perspektiv säg 10 – 30 år kommer säkert andra lösningar än stora bussar för att lösa transportbehovet i lite mer glesa områden. Här kommer minibussar baserad på beställningstrafik och så småningom självkörande att spela en stor roll. Med det perspektivet, som inte är så långt i ett samhällsbyggnadsperspektiv, behövs inte lika stor exploatering sett ur ett kollektivtrafikperspektiv!

6 GÅNG – OCH CYCKELVÄGUTBYGGNAD FRÅN JUTELEDEN ÄNDA FRAM TILL HAKARPS KYRKA PÅ **VÄSTRA** SIDAN AV HAKARPSVÄGEN

Vi inser att det som nu är aktuellt är detaljplaneförslaget för etapp 2 på Fagerslätt och dess konsekvenser. MEN, samtidigt inom samma Stadsbyggnadskontor och i samma nämnd finns trafikfrågorna. Vi efterlyser en samsyn mellan trafik och stadsplanering, så att man får en GC-led, som tillför maximal samhällsnytta i vårt område!

Yrkanden och förslag

Bygg en GC-led, som tillför maximal samhällsnytta i vårt område på västra sidan av Hakarpsvägen med planering under 2022 och utförande under år 2023.

6.1 Behov av ny GC- led som binder samman trafikflödet mellan Juteleden och Hakarps kyrka/förskolan

Vi anser att det är hög tid att prioritera utbyggnaden av GC-leder så att den "felande länken" till Hakarps kyrka byggs ut i närtid!

Den sträcka längs vägens västra sida (viktigt med tanke på trafikströmmarna) är enbart ca 770 meter!

Terrängen här är lättbyggd och torde inte innebära några protester från berörda markägare i form av kommunen och Växjö Stift främst.

Genom en sådan utbyggnad skulle man få en mycket trafiksäker miljö och en komplett och naturlig gång – och cykelled eller annorlunda uttryckt ett mycket högt värde per satsad krona! Utöver trafiksäkerhetsargumentet är det också hög tid att utveckla landsbygden i Hakarp på detta sätt! I kommunens utvecklingsprogram saknas sådana satsningar i Hakarp.

På Hakarpsvägen förekommer mycket tung trafik till följd av byggnationen på Fagerslätt plus all övrig trafik, gångare, barnvagnar, rullskidor etc. på lilla och stora "Bonnarundan". Behovet ökar ju också markant p.g.a. många nya (barn) familjer på Fagerslätt. Dessutom är det lättbyggd terräng.

Så slutsatsen är: PRIORITERA GC-led från Juteleden fram till förskola och kyrka!

6.2 Prioritering av nya GC- leden

Beslut i SBN 2020-04-08:

Stadsbyggnadsnämnden beslutar om att gång- och cykelbana till Hakarps kyrka ska prioriteras och bedömas tillsammans med övriga gång- och cykelobjekt inom kommunen enligt de kriterier som togs fram tillsammans med cykelprogrammet.

Yttrande av Anders Samuelsson vid samrådsmöte 2022-10-18:

"Politiken har uttalat sig för att prioritera GC-led till Hakarps kyrka".

Av interna dokument, se bild, framgår att planeringen av GC-led ska genomföras under år 2022. Hur är status för det arbetet på tjänstemannasidan?

Tjänsteskrivelse 2022-01-12: Cykelprojekt 2022, investeringsbudget Stbn/2022:5 509

" I årets förslag till fördelning av medel finns ett flertal utredningsprojekt som kommer att genomföras under 2022. Dessa utredningar och projekteringar kommer att kunna genomföras under 2023 och 2024."

Bilaga 1 Objektlista förslag till cykelprioritering 2022

Ramanslag Gång- och cykelvägsutbyggnad	Budget 2022 (tkr)	Kommentar
	24 000	
<u>Prioriterade objekt 2022</u>		
Ådalsvägen, Huskvarna C - Korsvägen		
Cykelparkering, vägvisning		
Trafiksäkerhetsåtgärder		
Bäckalyckan, Jönköping		
Stigamovägen, Stigamo-Hyltena		
Kyrkvägen, Forserumsvägen-Ånebyvägen, Lekeryd		
Dalagatan		
Jönköping-Dalvik		
Infraåtgärder sopsaltning		
<u>Planeringsobjekt 2022</u>		
Lovsjövägen, Råslätt-Barnarp		Planerad byggnation 2023
Gjuterigatan		Planerad byggnation 2023
Hakarpsvägen, Juteleden-Hakarps kyrka		
GC vid Huskvarna hamn		
Åtgärder längs huvudcykelstråk, mot Bankeryd		
Åtgärder längs huvudcykelstråk, mot Huskvarna		
Regementsgatan		

6.3 På vilken sida ska GC-vägen byggas?

GC-leden bör byggas på VÄSTRA sidan av Hakarpsvägen med tanke på trafikströmmarna, avseende både gående och cyklister. Om Ni vill lyssna på vår lokala sakkunskap i Hakarps kyrkby under 30 år så är det nämligen så att en mycket stor andel, säkert över 95 % kommer från den västra sidan av Hakarpsvägen, ifrån nu utbyggt Fagerslätt på västra sidan, ifrån Jutaholm och Stensholm och från Egna Hem. De ännu oskyddade trafikanter som använder Hakarpsvägen gör olika typer av "bonnarundor" exempelvis Egnahem-Juteleden-Hakarps kyrka-EBK-Egnahem. De som vill göra en längre runda tar vägen över Kikstorp-Hökhult och tillbaka till Egnahem/Stensholm/Fagerslätt. Även besökare till kyrkans förskola med många minderåriga barn, EBK och kyrkan kommer från den västra sidan i majoritet.

Enl. planförslaget skall GC-led byggas även på östra sidan av Hakarpsvägen.

Det bör fortfarande vara så att GC-leden bygges på västra sidan från Korsvägen till Kyrkbyn för att undvika flera övergångar mellan bostadsområdena. Byggs den också på östra sidan blir det ökad kostnad.

Ja, men nu byggs det ju en hel del på östra sidan om Hakarpsvägen? Förvisso sant, men räknat i antal potentiella personer, som kommer att använda en framtida GC- led är det ändå en liten andel vs. de som bor på västra sidan. Kanske går det då ned till 90 % istället för att vara säkert 95 % innan.

Så slutsatsen ur ett samhälls-, användar-, och ett trafiksäkerhetsperspektiv att minimera antalet övergångar är att placera GC-leden på Hakarpsvägens VÄSTRA sida!

7 HÅLLBART BYGGANDE: TRÄHUSBEBYGGELSE, GEMENSAMMA UPPVÄRMNINGSFORMER, ENERGIKLASSNING AV BYGGNADER, SOLCELLER OCH LADDSTOLPAR

Yrkanden och förslag

- För att anpassa maximalt till den genuina landsortsmiljön ("Klockarelyckorna") och för att öka områdets hållbarhet föreslås krav på trä som byggnadsmaterial även för flerbostadshusen.
- Jönköping Energi bör få i uppdrag att komma med förslag på om/hur en gemensam uppvärmning kan lösas för området.
- Stadsbyggnadskontoret bör få i uppdrag att utforma lämpliga krav på byggnaderna i samklang med kommunens Program för hållbarhet i Jönköpings kommun.
- Kommunen bör uttala en stark ambition om att förse alla tillkommande byggnader med solceller samt att anpassa hela området för laddstolpar för elfordon.

Detta är en helt ny dimension, eftersom detaljplaneförslaget inte innehåller en enda rad om detta viktiga och på sikt helt avgörande ämne! Följande citat är hämtat från Översiktsplanen 2016: *"I all planering och byggande ska energifrågorna belysas och vikten av att bygga hållbart ur energisynpunkt ska påtalas."*

7.1 Trähusbebyggelse även för flerfamiljshus

För att anpassa maximalt till den genuina landsortsmiljön ("Klockarelyckorna") och för att öka områdets hållbarhet föreslås krav på trä som byggnadsmaterial även för flerbostadshusen. Trenden med trähusbebyggelse är stark, växande och baseras på att göra området mer hållbart i hela livscykeln. Bilderna nedan visar den typ av bebyggelse vi anser kan finnas inom etapp 2.

Exempel på 1 plans villa i trä (Smålandsvillan)

Exempel på 2 plans villa i trä (Smålandsvillan)

Exempel på flerfamiljshus i trä (Moelven)

7.2 Gemensamma uppvärmningsformer

I energikrisens Sverige bör el för uppvärmning starkt ifrågasättas i nya projekt! Fjärrvärmen och mindre småskaliga gruppcentraler har ökat sin konkurrenskraft i spåren av skenande elpriser. Projekt med stora bestånd av lägenheter bör absolut byggas där det finns möjligheter till fjärrvärme! Hållbarhetsprogram för Jönköpings kommun 2022 - 2030 sägs "För att elen ska räcka till i framtiden är det särskilt viktigt att el används på ett så effektivt och smart sätt som möjligt och undviks för uppvärmning där det är möjligt". Jönköping Energi bör därför få i uppdrag att komma med förslag på om/hur en gemensam uppvärmning kan lösas för området.

7.3 Energi- och klimat - Energiklassning av byggnader

Kommunens hållbarhetsprogram 2022–2030 anger följande mål: "Utsläppen av växthusgaser i kommunen som geografiskt område ska halveras till år 2030 (basår 2005)". Det är ett ambitiöst mål, som kommer att kräva långtgående åtgärder för att kunna realiseras.

Energieffektiva byggnader är ett viktigt medel att uppnå klimatmålen. I detaljplaneförslaget saknas helt tankar om energi- och klimat. I Sverige och Europa finns en rad klassificeringssystem för att säkerställa energieffektivitet. Stadsbyggnadskontoret bör få i uppdrag att utforma lämpliga krav på byggnaderna i samklang med kommunens Program för hållbarhet i Jönköpings kommun.

7.4 Solceller

Många befintliga byggnader installerar idag solceller. Det är mycket lönsamt med dagens elpriser. Det borde vara en självklarhet att nya byggnader ska förses med solceller redan från start. Vi är osäkra på om det går att föreskriva solceller, men åtminstone bör kommunen uttala en stark ambition om att förse alla tillkommande byggnader med solceller.

Översiktsplanen från år 2016 anger:

”Produktionen av solceller i kommunen är än så länge mycket begränsad men det bedöms vara angeläget att kommunen på olika sätt främjar lokal solcellsproduktion. Detta bör framför allt ske i den fysiska planeringen samt genom utveckling av det lokala elnätet. Installation av solceller bör övervägas vid nybyggnation. Integration i fasad/tak eller annan del av byggnaden bör eftersträvas. För att få en så optimal effekt som möjligt är det viktigt hur byggnaderna placeras och vilken utformning takvinklar ges.”

7.5 Laddstolpar för elbilar

Industrin energianvändning och transportsektorn utgör de två samhällssektorer, där fossila bränslen fortfarande dominerar. För att klara klimatmålen kommer inte minst personbilsflottan alltmer att ställas om till eldrift. Vid planeringen av nya bostadsområde är det därför av yttersta vikt att planera för en sådan utveckling. För områdets alla bostäder innebär det att eleffektbehovet per bostad behöver justeras upp samt att bygga in smarta lösningar för att styra effektbehovet till nattetid. För flerfamiljshusen innebär det att parkeringarna behöver utrustas med laddstolpar för långsam energiladdning, främst nattetid. Med tanke på områdets omfattning behövs det troligen ett antal platser för publik snabbladdning dagtid, vilket kräver mycket eleffekt. Utvecklingen går mycket snabbt här och både den fysiska planeringen och planeringen av nya elnät behöver tydligt inkludera elbilar!

8 BEHOV AV YTTERLIGARE FÖRSKOLA/ÄLDREBOENDE PÅ OMRÅDET

Yrkanden och förslag

Planera in plats och utrymme för en ny förskola och ett nytt äldreboende någonstans i området.

En idé till placering framförs under avsnitt 8.3 nedan.

8.1 Befintliga förskolor

Sett till hela nuvarande Fagerslättssområde finns det en förskola på västra delen av området. Denna förskola är redan fullt utnyttjad. Idag finns också förskoleklass i den befintliga Fagerslättsskolan.

8.2 Behov av ny förskola på området öster om Hakarpsvägen

Med det nytilskott av bostäder, som redan ägt rum och kommer att äga rum med detta detaljplaneförslag kommer med säkerhet behov av en ny förskola uppkomma. Det är viktigt att stadsplaneringen i ett tidigt skede planerar in plats och utrymme för en ny förskola någonstans i området.

8.3 Placering av ny förskola alt. äldreboende – idé

En tänkbar placering framgår av bilden nedan och texten i anslutning till bilden.

Riv eller helst flytta befintlig del till höger i bild. Den ligger onormalt nära hyreshuset. De bostäder som behövs för nuvarande hyresgäster i boendet bereds möjlighet att flytta in i planerade hyresbostäder. Kategoriboende har aldrig och kommer aldrig att vara en hållbar tanke.

Använd och bygg om den befintliga östra byggnaden i boendet till att göra en ny förskola. Utemiljön finns till viss del, men kan anpassas för förskoleverksamhetens behov.

En annan tanke kan vara att utforma ett äldreboende, eftersom det också saknas i förslaget till detaljplan. Om målsättningen ska vara att flera generationer ska inrymmas på Fagerslätt är det också angeläget att få till ett äldreboende.

9 BEVARANSVÄRDA NATURVÄRDEN OCH UTFORMNING AV GRÖNOMRÅDEN

Yrkanden och förslag

- Det bör utarbetas en plan för hur de förlorade naturvärdena ska kompenseras.
- Arbeta fram en mer sammanhållen parkyta nord – syd genom området, för att förhöja naturupplevelsen även för flerbostadshusen.

9.1 Bevaransvärda naturvärden

Naturvärdena som tas upp i detaljplanen är åkerholmarna, skyddsvärda träd och bestånd av orkidéer. Här behöver det finnas en plan för hur de förlorade naturvärdena ska kompenseras.

Vi anser att planprogrammet skulle bli mycket mer framåtsyftande och banbrytande om man lät samtliga skyddsvärda träd stå kvar och istället planerade bostäderna runt dessa. Lycklig den tomtägare som får ett fullvuxet träd direkt på sin tomt istället för små klena plantskolevarianter som oftast inte ens är inhemska och tar väldigt, väldigt många år innan de är ifatt ekosystemtjänstvärdet hos ett befintligt träd. Alternativt förslag är att gräva upp dem och flytta dem till parkmiljön istället för nyplantering med samma argument som ovan för att gynna biologisk mångfald och spara ekosystemtjänster.

Kompensationen som nämns är att låta del av den större åkerholmen finnas kvar i det planerade parkområdet. Det är inte kompensation nog. Slitaget som blir i ett parkområde minskar naturvärdet drastiskt. De djur och växter som naturligt finns i en åkerholme kommer troligen inte kunna leva kvar i parkmiljö. Nu har flera av de skyddsvärda träden bevarats. Viktigt att de får chansen att fortsätta att utvecklas. Vad händer med de träd som tas ner? Vi anser att de skyddsvärda träd som ska avverkas istället ska flyttas till parken. Finns det en plan för det? Det samma gäller bestånden av orkidéer.

9.2 Utformning av grönområden

Forskning har visat att grönområden är oerhört viktiga för människors välmående. Även om det finns tillgänglig natur i närområdet spelar grönområden inne i bebyggelse en viktig roll. Det finns ett parkområde inplanerat i områdets norra del där det planeras för småhusbebyggelse. Däremot saknas parkområde bland flerbostadshusen som planeras att byggas med en mer sluten kvarterskaraktär med parkeringsytor och innergårdar. Det är väldigt många parkeringsplatser inritade på skissen. Behovet rimmar dåligt med ett ökat kollektivtrafikåkande. Tänk om de istället kunde ritas in som grönyta eller göra parken större! Då skulle skadan av den nya bebyggelsen i vår vackra, lantliga miljö bli mindre. För att höja naturupplevelsen även för de boende i flerfamiljsbostäderna bör därför parkytan sträcka sig hela vägen igenom båda bostadsområdena. Det finns också ett naturvärde i att göra större sammanhängande grönområden.

9.3 Skydda och värna våtmarkerna

En ökad exploatering i området medför skadliga belastningar för våtmarkerna i området. De har vid tidigare exploatering byggts om och manipulerats av mänsklig hand.

10 ÖVRIGA SYNPUNKTER OCH FÖRSLAG

10.1 Skyttebanan

Nära Fagerslättområdet österut eller sydost ut ligger en skyttebana. Vi ser inget om detta i handlingarna. Skjutbanan drivs av Hakarps skytteförening och bildades redan år 1940, i inledningen av 2: a världskriget. Man bedriver långhållsskytte från 100m till 300 m med kula. Det innebär dels att man tränar och sen tävlar plus att man skjuter in olika sorters vapen. Det är allt för många skjutbanor som får läggas ner på grund av att man bebygger intill dessa. Man måste bevara de få som finns kvar. Det kan komma en dag då dessa måste användas hårdare på grund av utvecklingen av säkerhetsläget i vårt närområde.

Vi anser alltså att man ska bevara den skjutbanan dels med tanke på hur omvärlden ser ut men också för att det traditionellt har utgjort en arena för intresserade genom alla år. Det är viktigt att de boende på området och de som planerar att bosätta sig får den informationen för att kunna motstå ett visst "smällande" och buller vid ett begränsat antal gånger per år. I dagsläget används skjutbanan under halva tiden av året. Man skjuter i dagsläget ca 6 månader om året ca 1 gång /vecka.

10.2 Djurhållning i närheten

Det finns djurhållning nära planområdet med häst /nöt djur med tillhörande lukt och flygfä och även under säsong gödsling av åker. Kommunen bör informera om dessa omständigheter. När man etablerar sig i landsbygdsmiljö är det faktorer man får beakta om man bosätter sig här.

10.3 Brandskydd

Insatstiden till området är över 10 minuter. Mer exploatering i området kommer innebära större risker vad gäller brandskyddssäkerhet. Utrymningar försvåras med dessa förslag på exploateringar.

Med vänlig hälsning

[REDACTED]

Huvudförfattare och kontaktperson

Postadress:

[REDACTED]

E-post

[REDACTED]

Mobil:

[REDACTED]

**BILAGA: NAMNUNDERSKRIFTER FRÅN
NÄRBOENDE, SOM STÄLLER SIG BAKOM
DENNA INLAGA.**

Underskrifter till dokument av [REDACTED] ang. Synpunkter på Detaljplan Fagerslätt
Östra Etapp 2 – diarienummer 2021:137

Namn	Namnförtydligande	Postadress
[REDACTED]		

Underskrifter till dokument av [REDACTED] ang. Synpunkter på Detaljplan Fagerslätt
Östra Etapp 2 – diarienummer 2021:137

Namn	Namnförtydligande	Postadress